

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140. — ΤΗΛ. 721.8308 | 1/15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1982 | ΑΡΙΘ. 13-14

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ΠΑΠΑ - ΝΙΚΟΛΗΣ ΤΩΝ ΨΑΡΩΝ

Ὁ παπα - Νικολῆς τῶν Ψαρῶν. — Κων. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ - Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν, Ἀποστολικοὶ Πατέρες, Ἰγνατίου Ἀντιοχείας Ἐπιστολαί, Β' Μαγνησιεύσιν Ἰγνάτιος. — Ἀλήθειες μὲ λίγα λόγια. — Εὐαγγελίου Δ. Θεοδώρου, Προπρυτάνεως Παν)μίου Ἀθηνῶν, Χριστιανισμὸς καὶ Δίκαιο. — Ἀρχιεπ. Κρήτης κ. Τιμοθέου, Οἱ κληρικοὶ καὶ τὸ κάπνισμα. — Βασ. Μουστάκη, Οἱ ψαλμοὶ τοῦ Δαβὶδ καὶ ἡ τρυφερὴ ἡλικία. — Ἰω. Φουντούλη, Καθηγητοῦ Παν)μίου Θεσσαλονίκης, Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὲς, κανονικὲς καὶ ἄλλες ἀπορίες. — Ἐπίκαιρα. — Δημ. Φερούση, Ὁ Ἄι - Νικόλας τῶν Ψαρῶν. — Ἰ. Μ. Χατζηφώτη, Χαιρετισμοὶ (ΚΔ' Οἴκοι) πρὸς τιμὴν Ἁγίων. — Πρεσβ. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, Παρανομία. — Πρωτ. Εὐαγγελίου Μαντζουνέα, Τὰ ὀνόματα καὶ ἡ μνήμη τῶν 70 κοντα Ἀποστόλων. — Ν. Μαγγίνα, Βυζαντινὴ ἐκκλησι. μουσικὴ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. — Ἀπ' ὄ, τι γράφει ὁ Τύπος.

Ψαρὰ 1982. Τὸ μαρτυρικὸ νησί ζεῖ μέσα στὴ σιωπὴ τῆς δόξας του. Ὁ παπα - Νικολῆς, χειμῶνα καλοκαίρι κοντὰ στὸ ποίμνιό του ἐτοιμάζει τὰ δίχτυα του.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιῶ 1 — Ἀθῆναι 140. Πρωϊστ. Τυπογραφείου Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3 Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.

**ΑΛΗΘΕΙΕΣ
ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ**

“Άρκεσε ένας ψίθυρος στ’ αὐτιά της Εὐας ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο Ὁφι, γιὰ νὰ ἐπέλθῃ ἡ καταστροφή. Ἡ πτώσι τῶν πρωτοπλάστων μοιάζει μὲ ναυάγιο μέσα σὲ λιμάνι. Χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ τρικυμία, μὲ δυὸ - τρία λόγια του, ὁ Διάβολος τρύπησε τὸ κατάφορτο ἀπὸ θεῖα χαρίσματα σκάφος τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως κι ὅλος ἐκεῖνος ὁ πλοῦτος, σὲ λίγη ὥρα, πῆγε χαμένος καὶ τὸ σκάφος βρέθηκε στὸ βυθό.

*

Ἡ Ἐκκλησία διασχέει τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ ἀέναα, ἀδιάφορο πόσοι τὸν ἀκοῦνε. Καθὼς οἱ ἑρῦσες, κι ἂν κανεὶς δὲν παίρνει νερό, ρέουν, κι οἱ πηγές, κι ἂν κανεὶς δὲν ἀντλεῖ, ἀναθλύζουν. “Ἐτσι κι ἡ Ἐκκλησία πάντα δίνει τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ κάνοντας αὐτὸ τὸ καθήκον της χωρὶς διακοπή.

*

Προσευχὴ δὲν εἶναι μόνο νὰ μιλάμε στὸ Θεὸ μὲ λόγια, ἀλλὰ καὶ νὰ ζοῦμε μὲ θαθὺ αἴσθημα ὅτι εἴμαστε ἐνωμένοι μαζί Του. Αὐτὴ εἶναι ἡ λεγόμενη ἀδιάλειπτη προσευχὴ ποὺ συνιστᾷ ὁ θεῖος Παῦλος. “Ὅλα στὸ βίο τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανοῦ ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν προσευχὴ, συνοδεύονται ἀπὸ τὴν προσευχὴ κι ἀνάγονται στὴν προσευχὴ.

*

Ἡ ἐλπίδα εἶναι μιὰ λέξι καὶ μιὰ ἐννοια, ποὺ ὁ Θεός, μέσα στὴν Ἁγία Γραφή, τὴν κάνει ἕνα μὲ τὸν ἑαυτὸ του. Ὁ ψαλμωδὸς ἀναφωνεῖ: «Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου». Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, στὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολή, τὸν ὀνομάζει «Θεὸς τῆς ἐλπίδος». Καὶ στὴν Α΄ πρὸς Τιμόθεον ἐξειδικεύει αὐτὴ τὴν προσηγορία μὲ τὴ φράσι: «Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς τῆς ἐλπίδος».

*

Ἡ πίστι, ὅταν ὑπάρχῃ, μπορεῖ νὰ μετακινήσῃ ὄρη, λέγει ὁ Κύριος. Ποιά ὄρη; Τὸ σωρὸ τῶν παθῶν, τῶν ἁμαρτωλῶν ροπῶν. Ἄφου παραινέει αὐτὸς ὁ σωρὸς, σημαίνει ὅτι ἡ πίστι μας εἶναι ἐλλειπής. Ἐχει ἀνάγκη προσθέσεως. Οἱ μαθητὲς παρεκάλεσαν κάποτε τὸ Χριστό: «Πρόσθεες ἡμῖν πίστιν!» Ἰδοὺ ἕνα αἶτημα, ποὺ δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ποτὲ ἀπὸ τῆς προσευχῆς μας.

*

«Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἔχει πολὺ χαμηλὴ θύρα. Γιὰ νὰ εἰσέλθῃς σ’ αὐτὴ πρέπει νὰ σκύψῃς τὸ κεφάλι».

**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
Β΄. ΜΑΓΝΗΣΙΕΥΣΙΝ ΙΓΝΑΤΙΟΣ***

Τοῦ κ. ΚΩΝΣΤ. Γ. ΜΠΟΝΗ

Ἀκαδημαϊκοῦ

Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

II. Σ χ ὄ λ ι α

— Ἱστορικῆς σπουδαιότητος εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰγν. μεία τοῦ Π ο ν τ ί ο υ Π ι λ ά τ ο υ, ὡς μαρτυρία ἐπιβεβαιωτικῆ τῆς εὐαγγελικῆς ἀφηγήσεως. Τὸ ὄνομα τοῦ Π ι λ ά τ ο υ ἀναφέρεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ἰγν. καὶ ἐν Τραλλ. 9,1. Σμυρν. 1,2. Ἄλλ’ ἡ διατύπωσις τῶν φράσεων, ἐν αἷς παρεμβάλλεται τὸ ὄνομα τοῦ Π ι λ ά τ ο υ γίνετα ὑπὸ τὴν μορφήν «ὁ μ ο λ ο γ ί α ς π ί σ τ ε ω ς» καὶ εἶναι δικαιολογημένη ἡ ὑπόθεσις ὅτι ὁ ἅγιος Ἰγν. ἢ εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν προϋπάρχον «Σύμβολον πίστεως» ἢ ὁ ἴδιος συνέταξε τοιοῦτον «Σύμβολον», ἵνα προφυλάττῃ τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν αἱρέσεων. “Ἄλλωστε εἶναι γνωστὸν ὅτι πολ- λάκις ἀπαντῶσι τοιαῦτα «Σύμβολα πίστεως» ὄχι μόνον πλειστα- χοῦ τῆς Κ.Δ., ἀλλὰ καὶ εἰς πλείστους ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων. Ὅρα σχετικῶς περὶ τῆς Ἱστορίας τῶν Συμβόλων τὸ δίτομον ἔργον τοῦ συναδέλφου Ἰω. Καρμύρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τ. Ι. Ἀθ. 1960 σσ. 510, ἰδίᾳ σ. 17 ἐ.έ. — Τὴν ἐννοιαν καὶ σπουδαιότητα τῆς φράσεως «Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν» ἀνεπτύξαμεν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ σχετικοῦ χωρίου Ἰγν., Ἐφ. 3,1.

XII. «Ὁ ν α ί μ η ν ὑ μ ῶ ν κατὰ πάντα». Ἡ φράσις ἐπανα- λαμβάνεται ὡς ἐν Ἐφ. 2,2: «Ὁ ν α ί μ η ν ὑ μ ῶ ν διὰ παντός» = εἶθε νὰ σᾶς ἔχω καταδικoύς μου γιὰ πάντα, ἐὰν βεβαίως εἶμαι ἄξιος». «εἰ γὰρ καὶ δέδεμα...», ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐνταῦθα ἡ φράσις, ἢ ἐν Ἐφ. 3,1. — Ὁ ἅγιος Ἰγν. δὲν αὐτοπροβάλλεται, ἀλλ’ ἐν ἐπιγνώσει ὁμολογεῖ ταπεινώσιν, ἐνῶ ἐξάγει τὴν πίστιν καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν τῶν πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται. Πβλ. Ἐφ. 1,3. 2,2. 3,1. 12,1. 21,2. — Εἰς τὰ σχόλια τῶν σημειωθέντων χωρίων τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἰγνατίου ἀνεπτύξαμεν εὐρέως τὴν ἐννοιαν καὶ σημασίαν τῶν ἀνωτέρω φράσεων. — «Ὁ ἴ δ α, ὅ τ ι ο ὕ φ υ σ ι ο ὕ σ θ ε ς»: Τὸ ρ. «φυσιώω» ἐν ἐνεργητικῇ φωνῇ σημαίνει «κάμνω κᾶτι ὥστε νὰ γίνῃ φυσικόν, διαθέτω τι κατὰ φύσιν. Ἐν παθητικῇ δὲ φωνῇ σημαίνει «γίνομαι δευτέρα φύσις» καὶ «ἐπαίρομαι, ὑψηλοφρονῶ». Ὑπὸ τὴν τελευταίαν σημασίαν χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ Κ. Δ. ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ Παύλου ἐν Α΄ Κορ. 4,6. 18,19. 8,1. 13,4. Κολ. 2,18, τὸ δὲ οὐσιαστικόν ἀπαντᾷ ἐν Β΄ Κορ. 12,20 «φυσιώσεις».

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 130 τοῦ ὑπ’ ἀριθ. 11-12 τεύχους.

Χριστιανισμός καὶ Δίκαιο

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Προπρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τὸ μόνο, πὸν θέλει ὁ Χριστιανισμὸς ἀπ' τοὺς πολιτικούς, εἶναι νὰ ἐμπνέωνται ἀπ' τὴν κοσμοθεωρία καὶ βιοθεωρία του, γιὰ νὰ ἔχουν ὡς αἰτήματά τους τὸ νὰ εἶναι κατὰ τὴν ἔκφραση τοῦ Ἀπ. Παύλου «διάκονοι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἀγαθόν» (Ρωμ. ιγ', 3) καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἐξάλειψη τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν πολλῶν ἀπ' τὴν οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία· τὴν ἀποκατάσταση τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης μέσα σὲ πλαίσια ἀληθινῆς δημοκρατίας καὶ ἐλευθερίας· τὴν ἀδελφосύνη τῶν ἀνθρώπων· τὴν ἐξουδετέρωση τῶν ἐκμεταλλευτικῶν μονοπωλίων· τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς φτώχειας, τῆς πείνας, τοῦ ὑποσιτισμοῦ, τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ καὶ τῆς ἐλλείψεως κοινωνικῆς ἀσφάλειας, ἰατρικῆς περιθάλψεως, στέγης καὶ ἴσων ἐυκαιριῶν γιὰ σπουδὲς καὶ ἀνώτερη μόρφωση· τὴν δικαίαν κατανομὴ τῶν εἰσοδημάτων· τὴν ἀξιοποίηση τοῦ δυναμικοῦ τῆς ἀτομικῆς δραστηριότητος καὶ πρωτοβουλίας καὶ τὴν ἐναρμόνιση αὐτῆς μὲ τὴν κρατικοποίηση τῶν μεγάλων μέσων παραγωγῆς ἢ μὲ τὴν κοινωνικοποίηση τῶν κερδῶν, πὸν προκύπτουν ἀπὸ αὐτά, πρᾶγμα βέβαια, πὸν προϋποθέτει πάταξη τῆς φοροδιαφυγῆς καὶ ἐξυγίανση τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς μὲ τὸν περιορισμὸ τῶν ἐμμέσων φόρων, πὸν πλήττουν τὶς πτωχότερες τάξεις· τὴν περιφρούρηση τῆς ἐθνικῆς αὐτοτελείας καὶ ἀνεξαρτησίας· τὴν ὀλόπλευρη καὶ ὄχι μονόπλευρη κατάργηση τῆς νεο-ἀποικιοκρατίας διὰ τῆς κατανομῆς τοῦ κόσμου σὲ ζῶνες ἐπιρροῆς, τὴν ὁποία κατανομὴ κατὰ τόσον κυνικὸ τρόπο ἐπικαλέσθηκε προσφάτως μὴ ἀπ' τὶς ὑπερδυνάμεις· τὸν ὀλόπλευρο καὶ ὄχι μονόπλευρο ἀφοπλισμὸ· τὴν ἐπίτευξη τῆς ἀληθινῆς εἰρήνης, ἢ

ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ οἰκοδομηθῆ μὲ τὸν μακιαβελισμό τοῦ Λεβιάθαν τῶν ὑπερδυνάμεων.

Ὅσον ἀφορᾷ στὸ δίκαιο τῆς Πολιτείας, οἱ πολιτικοὶ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦν, ὅτι οἱ χριστιανικὲς ἠθικὲς ἀρχὲς ἀποτελοῦν ἀναγκαῖο συμπλήρωμα τοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον οἱ νομικοὶ κανόνες διαφέρουν τῶν ἠθικῶν.

Ὅπως ἀποδεικνύει ἡ ἱστορία τοῦ δικαίου, ὁ Χριστιανισμὸς ἐπιδρᾷ εὐεργετικῶς πάνω στὸ θετικὸ δίκαιο, ἐξευγενίζοντας τὸ βᾶθος του, δηλαδὴ τὸ ἐπὶ τοῦ ἐμφύτου ἠθικοῦ νόμου στηριζόμενο ὑπερθετικὸ δίκαιο, στὸ ὁποῖο συνενώνονται τὸ φυσικὸ καὶ τὸ ἔθιμικὸ δίκαιο, πὸν συμπληρώνονται μὲ τὴ Θεία Ἀποκάλυψη καὶ μὲ «τὸ δίκαιο τῆς Χάριτος». Οἱ φωτισμένοι πολιτικοὶ ποτὲ δὲν δημιουργοῦν στοὺς πιστοὺς τὸ δίλημμα τῆς Ἀντιγόνης τοῦ Σοφοκλέους. Καὶ ἐὰν σήμερα ἀναγνωρίζεται αὐτὸ τὸ αἷτημα σὲ πολλὰς χώρες τοῦ κόσμου, πολὺ περισσότερο πρέπει ν' ἀναγνωρίζεται ἀπ' τὴν Ὁρθόδοξη Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἢ ὁποία ποτὲ δὲν πρέπει νὰ λησμονῆ τὸ τί ὀφείλει στὴν Ἐκκλησία. Πρὸ πάντων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας ἢ Ἐκκλησία κατέστησεν ἐντονώτερη τὴν προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν της πρὸς τὸ ὑπόδουλο Γένος. Ὡς φιλόστοργη Μητέρα καὶ ὅπως «ἡ ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς» (Ματθ. κγ', 37) ἀνέλαβε τὴν κηδεμονία τῶν Ἑλλήνων, ἐμπόδισε τοὺς ἐξισλαμισμοὺς, ἴδρυσε σχολεῖα, ἀνέδειξε πλῆθος διδασκάλων, τόνωσε τὰ ὑπόδουλα τέκνα της μὲ βιβλιοθήκες καὶ πνευματικὰ κέντρα, ὀργάνωσε τυπογραφεῖα, ἀνέπτυξε τὴν κοινοτικὴ ὀργάνωση καὶ ἔδειξε τοὺς τρόπους τῆς ἐθνικῆς περισυλλογῆς τῆς διατηρήσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ παιδείας καὶ τῆς ἀναζωπυρήσεως τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως.

Λοιπὸν μέσα στὴν Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα κάθε ἀπόπειρα ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς νομοθεσίας δὲν πρέπει ν' ἀντιμετωπίζεται μὲ πρόχειρες ἀπλουστεύσεις ἢ γενικεύσεις καὶ μὲ λύσεις, πὸν ἀντιγράφουν ξένα πρότυπα, τὰ ὁποία δημιουργήθηκαν ὑπὸ διαφορετικῆς συνθήκης. Οἱ νεώτερες διατάξεις τοῦ δικαίου, γιὰ νὰ σημαίνουν πραγματικὴ πρόοδο, πρέπει νὰ εἶναι ἀξιολογικῶς καὶ ποιοτικῶς ἀνώτερες ἀπ' τὶς προηγούμενες. Διαφορετικὰ ἔχομε ὄχι πρόοδο, ἀλλ' ἐκφυλισμὸ, ὀπισθοδρόμηση καὶ ναρκοθέτηση τῶν πνευματικῶν θεμελιῶν τοῦ Ἔθνους. Ἄς ἀναφερθοῦμε σὲ δυὸ παραδείγματα:

ΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης
κ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ

Εἶναι γνωστὸ καὶ φανερό, πόσο βλέπει τὸν ὀργανισμό καὶ κατατρέφει τὴν υἰεὶα τὸ κάπνισμα.

Γράφονται τόσα πολλὰ κάθε μέρα, δίδονται συμβουλές, κυκλοφοροῦνται διακηρύξεις καὶ ἀποφάσεις ἰατρικῶν Συνεδρίων, ποὺ ἀδιάκοπα κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, βλέπομε στὴν καθημερινή ζωὴ τὰ θλιβερὰ ἀποτελέσματα καὶ ὅμως οἱ καπνιστὲς πληθαίνουν καὶ ἡ κατάναλωση μεγαλώνει.

Ὅλοι βλέπουν τὸ μεγάλο κακὸ ἀλλὰ λίγοι καταφέρνουν νὰ ξεφύγουν.

Χρειάζεται πολλὴ δύναμη, ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ καὶ προπαντὸς θεία χάρη γιὰ νὰ κοπεῖ ἡ κεφαλὴ τοῦ θηρίου, ποὺ τόσο ἀνελέητα, ἀργὰ ἀλλὰ σταθερὰ ἀπομυζᾷ τὴν ἰκμάδα τῆς ζωῆς καὶ τῆς υἰεὶας.

Γίνεται ἓνα πάθος, ἓνας τύραννος ποὺ αἰχμαλωτίζει τὴ θέληση, ὑποτάσσει τὸ πνεῦμα, κυριεύει τὴν καρδιά. Καὶ σύρει στὸν κατήφορο τὸ θλιβερὸ θῦμα του.

Ὅλοι οἱ καπνιστὲς ὁμολογοῦν τὸ πάθος των ἀλλὰ βεβαιώνουν πὺς δὲν μποροῦν νὰ τὸ κόψουν.

Τὸ κακὸ αὐτὸ δὲν τυραννᾷ μονάχα τοὺς ἄνδρες. Στους καιροὺς μας τὸ κάπνισμα ἔχει κατακυριεύσει τὶς γυναικες περισσότερο καὶ ἀκόμα τὰ μικρὰ παιδιά. Διεκδικοῦν ἀσύνετα καὶ καταστρεπτικὰ καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς παρεξηγημένης ἰσότητος.

Μὲ αὐτὴ τὴν ἀνόητη τοποθέτηση νομίζουν πὺς ἀκόμα καὶ μὲ τὸ κάπνισμα θὰ φανοῦν περισσότερο ἐλεύθερες, προοδευτικὲς καὶ πολιτισμένες.

Ἡ καταστροφὴ γίνεται μεγαλύτερη στὰ τρυφερὰ πνευμόνια, σὲ εἰδικὲς ἀσθένειες, σὲ ἐγκυμοσύνη καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις.

Εἶναι μεγάλο τὸ πρόβλημα τοῦ καπνίσματος, σὲ μικροὺς καὶ σὲ μεγάλους.

Ἐδῶ πρόκειται νὰ μιλήσωμε εἰδικὰ γιὰ τοὺς κληρικοὺς ποὺ καπνίζουν.

Ἴσως ἔμαθαν πρὶν τὴ χειροτονία τὸ κάπνισμα καὶ τώρα εἶναι δύσκολο νὰ τὸ κόψουν. Ὡστόσο πρέπει νὰ ἐπιβληθοῦν στὸν ἑαυτὸ τους, νὰ τὸ μετριάσουν καὶ νὰ ἀγωνιστοῦν νὰ ἀπαλλαχτοῦν ἀπὸ τὸν τύραννο αὐτό.

Ἄν σὲ ἓνα πάθος εἶναι αἰχμάλωτος καὶ δοῦλος ὁ κληρικός, θὰ εἶναι καὶ σὲ ἄλλες ἀδυναμίες. Δὲν ὀρίζει τὸν ἑαυτὸ του. Ἐκνευρίζεται καὶ φέρεται ἄσχημα. Παραβιάζει πολλὰς φορὲς τὸ καθήκον. Δείχνει ἓνα κακὸ παράδειγμα ὅταν, ὅπου βρεθῆ, σὲ δρόμους, σὲ συνάξεις καὶ συναστροφές, γίνεται καπνοδόχος τὸ στόμα, ποὺ πρὶν λίγο ἐκοινωνήσε τὰ ἄχραντα μυστήρια. Πὺς θὰ κηρύξει τὴν ἐγκράτεια ἀφοῦ στὸν ἑαυτὸ του δὲν ἐπιβάλλεται; Πὺς θὰ μιλήσει γιὰ ἐλευθερία ὁ σκλάβος τοῦ τσιγάρου; Ὁ κληρικός πρέπει νὰ εὐωδιάζει θυμίαμα καὶ ὄχι τὴ βαρεὴ ἀποφορὰ τοῦ καπνοῦ. Πὺς

θὰ δώσει νὰ ἀσπαστοῦν τὸ χέρι τοῦ ποὺ εἶναι μὲ κίτρινα δάκτυλα.

Πὺς θὰ κηρύξει καὶ θὰ συνομιλήσει μὲ καμμένα ἀπὸ τὴν νικοτίνη μουστάκια;

Τὶ αἰσθάνεται ὅταν βγάζει ἐκείνα τὰ ἄσχημα φλέματα, ὅταν βήχει τόσο παράξενα, ὅταν ἡ φωνὴ του καταστρέφεται;

Ἄς φαίνεται μικρὸ παράπτωμα ἢ ἀσήμαντη ὑπόθεση τὸ κάπνισμα, ὅπως νομίζουν πολλοί. Εἶναι δυνατόν μὲ ὅλες τὶς συνέπειες ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ κάπνισμα, νὰ χάσει ἓνα μεγάλο μέρος τῆς ἱεροπρέπειας τοῦ ὁ κληρικός. Νὰ μὴ μιλήσωμε γιὰ τὴν ὑλικὴ ζημιὰ, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ προσφέρει μιὰ ἀνακούφιση καὶ βοήθεια σὲ ἄλλους ποὺ στεροῦνται καὶ ὑποφέρουν.

Ζητοῦμε ἀπὸ τὸν κληρικὸ νὰ εἶναι προσεχτικὸ καὶ σὲ τοῦτο τὸ ἱερὸ καθήκον. Συγχαίρομε ὅσους δὲν ἀπόκτησαν αὐτὸ τὸ πάθος. Συμβουλεύομε ὅσους δέθηκαν μ' αὐτὴ τὴν ἀδυναμία νὰ ἀγωνιστοῦν, γιὰ τὸ καλὸ τῆς υἰεὶας των καὶ τῆς ψυχῆς των νὰ ἐλευθερωθοῦν. Ὄπου νὰ καταφέρουν αὐτὸ τὸν ἄλλο εἶναι καλὸ νὰ μὴ καπνίζουν στους δρόμους καὶ ὅπου ἄλλου βρεθοῦν μπροστὰ σὲ κόσμο, γιὰτὶ ὀφείλουν νὰ δείχνουν σοβαρότητα καὶ ἱεροπρέπεια.

Ὁ Θεὸς μᾶς ἔπλασε γιὰ τὴν ἀγιότητα, ποὺ δὲν συμβιβάζεται μὲ ἀδυναμίες καὶ νὰ μὴ γίνεσθε ἀφορμὴ νὰ χάνουν τὸν ἀπαιτούμενο σεβασμὸ ὅσοι ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, ἐξ αἰτίας σας, σκανδαλίζονται.

ΟΙ ΨΑΛΜΟΙ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ & Η ΤΡΥΦΕΡΗ ΗΛΙΚΙΑ*

Του κ. ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

«Τίς ἀναθήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου καί τις στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ;». Ποίος θ' ἀξιωθεῖ ν' ἀνεβεί, προσκυνητῆς καλῶδεχτος, στὸ λόφον τῆς Σιών, ὅπου μόνο λατρεύεται ὁ Ὑψιστος; Τὸ ἐρώτημα καὶ ἡ ἀπάντησή, στὸν κγ' ψαλμό. «Ἀθῶος χερσὶ* καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὅς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ». Ὅποιος ἔχει καθαρὰ χέρια καὶ καρδιά, δὲν ριψοκινδύνεψε σὲ μάταιες χαρὲς καὶ δὲν πήρε ὄρκο δολερὸ ἐναντίον τοῦ συνανθρώπου του.

Διαλέγοντας τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, δὲν πέφτεις ἔξω. Εἶσαι στὴ σωστὴ κατεύθυνση, ἐκείνη ποὺ σώζει τὴν ἀξιοπρέπεια τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης. Οἱ ἀντικείμενοι, δαίμονες καὶ ἄνθρωποι, ποὺ θὰ ἐπέχαιραν σὲ ἀντίθετη περίπτωσι, δὲν θὰ ἔχουν αὐτὴ τὴν ἀπόλαυση. Εἶναι λοιπὸν ὀλότελα φυσικὴ ἡ εὐχὴ: «Μὴ κατασχυνθεῖν, μηδὲ καταγελασάτωσάν με οἱ ἐχθροὶ μου» (κδ' 2). Σὰν σύνθημα βίου. Σὰν σκέψη - ἀσπίδα στοὺς πειρασμοὺς.

Ἰπὸ τὴν προϋπόθεσι, βέβαια, ὅτι ὁ Ὑψιστος, μετὰ τὴν παντοδυναμία του, «ἐκκαπᾶσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου» (κδ' 5) (θ' ἀποσπᾶσει ἀπὸ ξόβεργα τὰ πόδια μου).

Μπορεῖς νὰ θρεῖς στὸν κόσμο ἀγάπη καὶ στοργὴ ἀνώτερες ἀπὸ ἐκείνες ποὺ σοῦ ἔχουν οἱ γονιοὶ σου; Σπάνια περίπτωσι. Εἶναι ἓνα αἶσθημα βαθειὰ ριζωμένο στὴν ἀνθρώπινη φύση. Μπορεῖ ὅλοι νὰ ἐγκαταλείψουν κάποιον, ὁ πατέρας ὁμοῦ καὶ ἡ μάνα του ὄχι. Καὶ ὁμοῦ, ἀξίζει νὰ ἔχουμε αὐτὴ τὴν βεβαιότητα ἀναφορικὰ μόνο πρὸς τὸν Κύριο. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ προσωπικὴ πείρα τὸ διδάσκουν: «Ὁ πατὴρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ Κύριος προσελάβετό με» (κατ' 10).

Καὶ τί «πρόσληψη» εἶναι αὐτή; Ἄπὸ ποῦ; Ἄπὸ τὰ κατὰβῃα τῆς

ἐξουθένωσις. Νὰ ἡ ὁμολογία: «Ἀνήγαγες ἐξ ἄδου τὴν ψυχὴν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάσκον» (κθ' 4).

Ἄλλὰ αὐτὸς ποὺ ἔτσι σώζεται, δὲν εἶναι ἓνα παθητικὸ ἀντικείμενο, ἓνα βάρος ἀδρανὲς ποὺ ἀνασύρεται ἀπὸ τὸ γερανὸ τῆς θείας χάριτος. Καπιᾶζει καὶ ὁ ἴδιος γιὰ τὴν ἀνοδὸ του. Μαζὶ μετὰ τὴν χάρι, εἶναι ἀπαραίτητες ἡ βούλησι καὶ ἡ συνεργία μας, ἡ δική μας πάλῃ. Γι' αὐτό, ὁ λ' ψαλμὸς (στίχος 25) συμβουλεύει, προτείνει: «Ἀνδρίζεσθε καὶ κραταιοῦσθε ἡ καρδιά ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ Κύριον».

Σὲ ποιὸ στίβο ν' ἀγωνισθοῦμε; Στὸ στίβο αὐτῆς ἐδῶ τῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι γεμάτη ἀντιξοότητες καὶ ἐμπόδια. Ἄλλὰ, ἂν προσέξουμε, χρησιμοποιώντας τὸ φῶς τῆς πίστεως, θὰ δοῦμε ὅτι, κάτω ἀπὸ τὴν ἀπογοητευτικὴ ὄψη τῶν πραγμάτων, εἶναι «τοῦ ἐλέους Κυρίου πλήρης ἡ γῆ» (λβ' 5).

Ἀντίθετα, οἱ ἄνομοι, ποὺ βλέπουμε νὰ ἔχουν τόση δύναμη πάνω στὴ γῆ, ἀποδείχονται ὀλότελα ἀνίσχυροι μπροστὰ στὴν οὐράνια δικαιοσύνη. «Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ. Ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν» (λβ' 16, 17). Τὸ μαρτυρεῖ καὶ ἡ πολεμικὴ ζωὴ τοῦ Δαβὶδ. Συχνά, ἀπέναντι στὸ βασιλῆα Σαουλ καὶ μιὰ φορὰ στὸ Φιλισταῖο γίγαντα, ἦταν ὁ ἀδύνατος. Αὐτὸς ὅμως νίκησε καὶ ἐκείνοι πῆγαν χαμένοι. Δὲν τοὺς γλίτωσε ἡ ὑλικὴ ρώμη.

Γιὰ τὴν οὐράνια δικαιοσύνη, τὰ κριτήρια μετὰ τὰ ὁποῖα ἐνεργεῖ, εἶναι ἀντίθετα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ὑπαγορεύει ἡ ἀνθρώπινη ρηχὴ ἐμπειρία. Νὰ κάτι ποὺ συμβαίνει ἐκεῖ ποὺ ἐμεῖς, ἂν δὲν μᾶς φέγγει τὰ θήματα τοῦ νοῦ τὸ λυχνάρι τῆς πίστεως, περιμέναμε ἄλλα. «Πλοῦσοι ἐπιτόχων καὶ ἐπεινάσαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττώθησονται παντὸς ἀγαθοῦ» (λγ' 11). Γιὰ τὸν ἀρχαῖο Ἰσραηλίτη, ἴσχυε μιὰ ἀποψη ποῦ, μπροστὰ στὸ Εὐαγγέλιο, φαίνεται μᾶλλον ἀπλοικὴ καὶ παχυλή: «Ὅτι τὸ νὰ θρησκεύεις σωστά,

σημαίνει καὶ εὐημερία. Δὲν εἶναι πάντα ἔτσι.

Συχνά, θαυμάζουμε τὸ Δαβὶδ γιὰ τὴν περιγραφικὴ του δύναμη. Καμιὰ φορὰ, μετὰ πολλὴ σύντομος φράσις δειγμένη. Ὅπως στὸ: «Τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ (μετὰ τὴν πνοὴν τοῦ στόματος του) πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν» (λβ' 6).

Δὲν μιλά μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἐπηρεασθεῖ καὶ μᾶς. Στρέφεται καὶ σὲ ὅλους ὅσοι συμμερίζονται τὰ αἰσθητά του: «Μεγαλύνετε τὸν Κύριον σὺν ἔμοι καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ (ὁμόφωνα)» (λγ' 4).

Ἄλλὰ καὶ μᾶς συμβουλεύει, προσωπικὰ τὸν καθένα: «Ἐκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν» (λγ' 15).

Ἀπὸ τὴν πολεμικὴ τέχνη, ποὺ ἦταν δεινὸς κάτοχός της, ὁ Δαβὶδ μποροῦσε νὰ παίρνει στιγμιότυπα καὶ εἰκόνες στοὺς ψαλμοὺς του, ἀνάγοντάς τα στὸν πνευματικὸ πόλεμο. Παράδειγμα, τὸ: «Πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με. Ἐπιλαβοῦ ὄπλου καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειάν μου. Ἐκχεσον ρομφαίαν καὶ συγκλειςον ἐξεναντίας τῶν καταδιωκόντων με» (λδ' 1-4). Ἀπευθύνεται στὸν οὐράνιο συμπαραστάτη του. Τὸν καλεῖ νὰ πολεμήσει αὐτοὺς ποὺ τὸν μάχονται. Ν' ἀδράξει ὄπλο (μάχαιρα ἢ δόρυ) καὶ σκουτάρι καὶ νὰ σηκωθεί σὲ βοήθεια τοῦ ἀγαπημένου του παιδιοῦ. Νὰ χτυπήσει μετὰ τὸ σπαθὶ του καὶ νὰ στριμώξει τοὺς ἐχθρούς, ἐξοντώνοντάς τους.

Ἐκεῖνος εἶναι ὄντως ὁ λυτρωτής. Πόσες φορὲς τὸ μαρτυρεῖ ἡ πείρα! Πόσες φορὲς ἔβγαλε ἀπὸ τὴ θλίψη τὸ Δαβὶδ, σὰν τὸν ἐπικαλέσθηκε, μεταβάλλοντάς τὸ πένθος τῆς ψυχῆς του σ' εὐφροσύνη, τὸ κλάμμα του σὲ χαρὰ! «Ἐστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέξωσάς με εὐφροσύνην» (κθ' 12).

(Συνεχίζεται)

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 119 ἀριθ. τεύχ. 10

* Πρβλ. τὸ κε' 6: «Νίψομαι ἐν ἀθῶοις τὰς χεῖράς μου καὶ κυκλώσω τὸ θυμακτῆριόν σου, Κύριε».

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ**
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

404. Ὅταν ὑπάρχη εἰδικὸς λόγος (π.χ. ὁ ἐκκλησιασμὸς ἐνὸς σχολείου) εἶναι δυνατὸν νὰ τελεσθῇ Προηγιασμένη καὶ κατὰ τὶς ἄλλες ἡμέρες τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, δηλαδὴ τῆ Δευτέρα, Τρίτη καὶ Πέμπτη; (Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. X.B.).

Κατὰ τὸ ἰσχῶν σήμερα Τυπικὸ ἢ θεία λειτουργία τῶν Προηγιασμένων τελεῖται ὅλες τὶς Τετάρτες καὶ Παρασκευὲς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τὴν Πέμπτη τοῦ Μεγάλου Κανόνος καθὼς καὶ τὶς τρεῖς πρώτες ἡμέρες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος. Ἐπίσης τελεῖται καὶ κατὰ τὶς μνήμες ἑορταζομένων ἁγίων, ὅπως τοῦ ἁγίου Χαράλαμπος (μὲ τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο), τῆς Α' καὶ Β' εὐρέσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα. Σὲ περιπτώσεις ἑορτασμοῦ τοπικῶν ἁγίων, ὅπως τῆς ἁγίας Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας στὴν Ἀθήνα, τοῦ ἁγίου Γεωργίου Μυτιλήνης στὴ Μυτιλήνη κ.λπ., πάλι τελεῖται Προηγιασμένη, ἂν βέβαια ἡ μνήμη τους, ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων, δὲν συμπέση πρὸς Σάββατο ἢ Κυριακὴ. Κατὰ τὸ Τυπικὸ τοῦ ἁγίου Σάββα Προηγιασμένη γίνεται καὶ κατὰ τὴν παραμονὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅποιαδήποτε ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, ἐκτὸς Σαββάτου καὶ Κυριακῆς, καὶ ἂν τύχη. Τὰ νεώτερα Τυπικὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (Κωνσταντίνου καὶ Βιολάκη) ἀδικαιολόγητα δὲν προβλέπουν τὴν τέλεσι Προηγιασμένης κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἔστω καὶ ἂν εἶναι Τετάρτη ἢ Παρασκευή.

Αὐτὴ γενικὰ εἶναι ἡ κρατοῦσα σήμερα τάξις ὡς πρὸς τὶς ἡμέρες τελέσεως Προηγιασμένης. Αὐτὴ ἢ τάξις προέρχεται ἀπὸ τὴν Ἱεροσολυμιτικὴ Μονὴ τοῦ ἁγίου Σάββα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ Τυπικὸ τῆς καὶ ἀπὸ τὸ ἐν χρήσει Τριῳδίου, πού καὶ αὐτὸ κατὰ βᾶσιν ἐκπροσωπεῖ τὴν τάξιν τῆς Μονῆς αὐτῆς. Γιὰ τὸ λόγῳ αὐτό, ὅπως εἶναι γνωστὸ, στίς ἀκολουθίας τῶν τακτικῶν ἡμερῶν τελέσεως Προηγιασμένης, ὅλες τὶς Τετάρτες καὶ Παρασκευὲς, ὁ ἑσπερινὸς διακόπτεται στὰ ἀναγνώσματα. Δὲν ἔχουν δηλαδὴ οἱ ἑσπερινοὶ αὐτοὶ ἀπόστιχα, ὅπως ἔχουν ἡ Δευτέρα, Τρίτη καὶ Πέμπτη. Ἀκριβέστερα, τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς (ιδιόμελο καὶ μαρτυρικὸ), δὲν παραλείπονται, ἀλλὰ προτάσσονται στὰ στιχηρὰ τοῦ («Κύριε ἐκέκραξα»).

Στὴν τάξιν αὐτὴ τῆς τελέσεως Προηγιασμένης, τακτικῶς κάθε Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ καὶ ἐκτά-

τως κατὰ τὶς μνήμες τῶν ἁγίων, μπορεῖ εὐκόλα νὰ ἀναγνωρίσει κανεὶς τὴν ἀρχαία συνήθεια τῶν λειτουργικῶν συνάξεων καὶ τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν τακτικὰ μὲν τέσσερις φορὲς τὴν ἑβδομάδα (Σάββατο, Κυριακὴ, Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ) καὶ ἐκτάκτως κατὰ τὶς μνήμες τῶν ἁγίων πού ἑορτάζουν τὶς ἐνδιάμεσες ἡμέρες. Αὐτὸ τὸ ἔθος μαρτυρεῖ καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος στὴν ἐπιστολὴ του «πρὸς Καισαρίαν πατρικίαν»: «Ἡμεῖς μέντοιγε τέταρτον καθ' ἐκάστην ἑβδομάδα κοινωνοῦμεν, ἐν τῇ Κυριακῇ, ἐν τῇ Τετράδι καὶ ἐν τῇ Παρασκευῇ καὶ τῷ Σαββάτῳ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, ἐὰν ἡ μνήμη ἁγίου τινός».

Παράλληλα ἰσχυσε τὸ ἔθος τῆς καθημερινῆς τελέσεως τῆς θείας λειτουργίας καὶ τῆς καθημερινῆς ἐπομένως κοινωνίας, ὅπως μαρτυρεῖται ἀπὸ πολλοὺς Πατέρες καὶ ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς, καὶ πού ὁ ἴδιος ὁ Μέγας Βασίλειος ἐπιδοκιμᾶζει στὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴ του: «Καὶ τὸ κοινωνεῖν δὲ καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ μεταλαμβάνειν τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ καλὸν καὶ ἐπωφελές, αὐτοῦ σαφῶς λέγοντος: "Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον". Τίς γὰρ ἀμφιβάλλει ὅτι τὸ μετέχειν συνεχῶς τῆς ζωῆς οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ζῆν πολλὰ χρόνους;». Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ καθεστὼς ἐτελεῖτο κατὰ τὴν περίοδον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καθημερινῶς ἡ θεία λειτουργία τῶν Προηγιασμένων. Ἔτσι κατὰ τὸν νβ' κανόνα τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου («ἢ τῶν Προηγιασμένων ἱερὰ λειτουργία») ὀρίζεται νὰ τελεῖται («ἐν πάσαις ταῖς τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς τῶν νηστειῶν ἡμέραις παρεκτὸς Σαββάτου καὶ Κυριακῆς καὶ τῆς ἁγίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἡμέρας»).

Ἀλλὰ καὶ σὲ σωζόμενα Τυπικὰ Μονῶν ἢ ρητῶς ὀρίζεται ἢ ὑπονοεῖται ἡ καθημερινὴ τέλεσις τῆς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων. Τὸ Τυπικὸ ἐπὶ παραδείγματι τῆς Μονῆς τῆς Εὐεργέτιδος (κῶδ. Ἀθηνῶν 788 καὶ IB' αἰῶνος) προβλέπει κάθε ἡμέρα τῆς Τεσσαρακοστῆς τέλεσι Προηγιασμένης, ἐκτὸς μόνον τῆς Δευτέρας τῆς Α' ἑβδομάδος: «Τῇ Δευτέρᾳ τοῖνον τῆς Α' ἑβδομάδος ἑσπέρας στιχολογοῦμεν τὰ πρὸς Κύριον καὶ λειτουργία οὐ γίνεται ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ μόνῃ. Ἀπὸ δὲ τῆς Τρίτης καὶ δι' ὅλης τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς... λειτουργοῦμεν δὲ καθ' ἐκάστην ἡμέραν τὴν θείαν λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων».

(Συνεχίζεται)

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Σάν τόν αὐγερινό.

Παῦλος Εὐδοκίμωφ.

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ὁ Ἁγιορείτης λάμπει σάν ἕνας αὐγερινός σιὸ γλυκοχάραμα τῆς ἐθνικῆς μας Παλιγγενεσίας, προμηνύοντας τὸν ἥλιο τῆς. Ἀπὸ τοὺς χρονικὰ τελευταίους φωστῆρες τοῦ Γένους, κατὰ τὴν περίοδο τῆς τουρκοκρατίας, τὸ προετοίμασε ὅσο λίγοι Διδάσκαλοι του, ὥστε ν' ἀξιοθεῖ τῆς ἐλευθερίας. Τιμώντας κι ἐφέτος τὴ μνήμη τοῦ Ὁσίου αὐτοῦ (14 Ἰουλίου), ἄς ἀναλογισθοῦμε εὐνώμονα τὴν πνευματικὴν του προσφορά ὡς ὁδηγοῦ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὶς νομὲς τῆς θείας χάριτος. Μὲ τὶς πολλὰς καὶ πλούσιες σὲ ὁμορφιά λόγου καὶ σωτήρια νοήματα συγγραφῆς του, σκόπισε στὶς ψυχὰς τῶν ραγιαδῶν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, κάνοντας τους νὰ συνειδητοποιοῦν τὸ τί σήμαινε ὅτι ἦταν ὀρθόδοξοι χριστιανοί.

Ἄλλὰ ὁ Ἅγιος Νικόδημος δὲν περιορίζεται στὰ πλαίσια τοῦ καιροῦ του. Ἐξακολουθεῖ, μὲς ἀπὸ τὰ ὥραια κείμενά του καὶ τὴν ἀπίχηση τοῦ βίου του, νὰ φρονηματίζει τὸ Γένος μας. Καὶ στὶς μέρες μας, διαβάζεται ἀπληστως, συγκρατώντας μας στὰ ὅρια τῆς ὀρθόδοξης πίστεως καὶ στερεώνοντάς μας στὸ ζωηφόρο ἔδαφός τῆς.

«*Αὔρα λεπτή*».

ΤΗΝ 20ῆ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ, ἡ Ἐκκλησία μας τελεῖ τὴ μνήμη τοῦ Προφήτη Ἡλία. Ἡ μορφή του ξεχωρίζει ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ἁγίους ἄνδρες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γιὰ τὸν πύρινο κι ἄκρατο ζῆλο του. Ζῆλο ποὺ ἔκανε τὴ ζωὴ του στὸ ἔπακρο ἀγωνιστικὴ καὶ βίαιη. Προσέφερε πολλὰ στὴ διακονία τοῦ Θεοῦ ὁ Ἡλίας μὲς ἀπὸ τοὺς τρόπους καὶ τοὺς δρόμους αὐτοῦς. Ἄλλὰ ὁ Κύριος δὲν παρέλειψε νὰ τοῦ τονίσει μιὰν ἄλλη ἀλήθεια, ποὺ ὁ φλογερὸς αὐτὸς ὑπηρέτης του, ἀπὸ ιδιοσυγκρασία, δὲν ὑποτιτενόταν. Ὅτι μὲς ἀπὸ τὴν πραότητα, τὴν τρυφερὴ μεταχείριση τῶν ψυχῶν, εὐδοοῦται πιὸ ἀποδοτικὰ ἢ ἐξάπλωση τῆς θείας βασιλείας στὸν κόσμον ἀπ' ὅ,τι μὲ τὴν τραχύτητα. Ἡ πρώτη ἀντιπροσωπεύει πιὸ σίγουρα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Κι ἡ Ἐκκλησία, ἐγκωμιάζοντας τὸν Προφήτη, ἀναφέρεται, μ' ἕνα τροπάριο τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς του, στὴν ἀποκάλυψη ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ Ὑψιστος πάντων ὁ ἕνα βροντό: «Ὁ ἐσσεισμός ἄλλ' ἐν αὔρα λεπτῇ θεάσαι Θεοῦ τὴν παρουσίαν, Ἡλιοῦ θεομάκαρ...». Μάθημα μεγάλο καὶ σὲ ὄλους τοὺς κληρικούς, κάθε τόπου κι ἐποχῆς.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΑΙ δώδεκα χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκδημία ἑνὸς μεγάλου ὀρθοδόξου θεολόγου τῶν ἡμερῶν μας, τοῦ Παύλου Εὐδοκίμωφ (1900 - 1970).

Τὸ ὄνομά του —καὶ μέρος τοῦ συγγραφικοῦ του ἔργου— δὲν εἶναι ἄγνωστα στὴν Ἑλλάδα. Ἔχουν μεταφρασθεῖ τὰ βιβλία του «Ἡ Ὁρθοδοξία», «Ἡ Τέχνη τῆς εἰκόνας» — «Θεολογία τῆς ὡραιότητος», «Ἡ προσευχὴ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (ἢ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου)», ἐτοιμάζεται δὲ ἡ μεταφορὰ σὲ ἑλληνικὰ καὶ ἡ ἐκδοσὴ τοῦ μελετήματός του «Τὸ πρόβλημα τοῦ Κακοῦ σιὸν Νιοσιογιέφσκυ».

Τὸ θεολογικὸ ἔργο τοῦ Π. Εὐδοκίμωφ εἶναι ἄκρως ἐνδιαφέρον, λόγῳ τῆς ποιότητος τῆς σκέψεώς του καὶ τοῦ ὅτι ἀνταποκρίνεται στὶς ἀπαντήσεις μιᾶς ἱκανοποιητικῆς μαρτυρίας τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος σιὸν καιρὸ μας. Γιὰ τοὺς ἐτεροδόξους, εἶναι ἔργο ἀποκαλυπτικόν. Γιὰ μᾶς τοὺς ὀρθοδόξους —καὶ ἰδίως τὰ στελέχη τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι οἱ κληρικοί κι οἱ θεολόγοι— στηρικτικὸ τοῦ φρονήματός μας. Καλογραμμένο καὶ χυμῶδες, αὐτὸ τὸ ἔργο προσβάλλει τὶς ἀλήθειες καὶ τὴν καλλονὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ριζωμένο κυρίως στὴν πατερικὴ Παράδοση.

Ὑποδεικνύουμε σιὸς πνευματικὰ καλλιεργημένους ποιμένες μας τὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς βιβλιοθηκῆς τους μὲ τὶς συγγραφῆς αὐτοῦ τοῦ ἐξόχου ἐρημιτητῆ τῆς Ὁρθοδοξίας, σάν διδασκαλίας καὶ βιώματος.

Μιὰ ἐπιφυλλίδα.

ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», δημοσιεύεται τώρα τελευταῖα μιὰ ἐνδιαφέρονσα τοὺς ἐφημερίους μας ἐπιφυλλίδα. Φέρει τὸν τίτλον «Ἡ φωνὴ τῶν Προφητῶν σήμερον» καὶ περιλαμβάνει ποιμαντικὰ διδάγματα ἀπὸ ρητὰ τους. Συνιστοῦμε ἔκδομα αὐτὸ τὸ ὥραιο ἀνάγνωσμα σιὸς αἰδέσ. ἀναγνώστεις μας. Ὁ ἀποκομίσουν ἀπ' αὐτό, ἐπιὸς τῆς πνευματικῆς ἀπολαύσεως, χρήσιμες ἰδέες γιὰ τὸ ἔργο τους σιὸ ποιμνιον. Εἶναι τρυφηλὲς σὲ ὕψος καὶ πνευματικὸς χυμὸς σελίδες, ποὺ διαβάζονται εὐχάριστα καὶ ἀνοίγουν ὀρίζοντες στὴν ἱερατικὴ ψυχὴ.

Μνήμη στην «όλομαυρη ράχη»

‘Ο ‘Αι- Νικόλας ΤΩΝ Ψαρών

Τοῦ κ. ΔΗΜ. ΦΕΡΟΥΣΗ

“Όσοι αἰῶνες ἑλληνικῆς Ἱστορίας κι ἂν περάσουν, πλάι στὶς Θερμοπύλες, στὸ Μανιάκι καὶ στὸ Χάνι τῆς Γραβιάς, θὰ στέκεται ἀνέπαφη, ἰλόρηθη κι ἀλώβητη («ἡ Δόξα μονάχη») στὴν «όλομαυρη ράχη» τῶν Ψαρῶν.

Πέρα, στὴν ἀνατολικὴ ἄκρη τοῦ Αἰγαίου, θὰ ὑπάρχει μόνιμα ἡ μικρὴ ἐκείνη «κουκίδα», τὰ Ψαρά, καὶ θὰ ταραῖζει τὸν ὕπνο τῶν ἀνθελλήνων καὶ θὰ δημιουργεῖ μπελάδες στοὺς ραχαταλῆδες καὶ τοὺς συμβιβασμένους φραγκολεβαντίνους καὶ ἀπάτριδες ἀπιστοὺς, ποὺ μόνον τὰ νιτερέσα τους καὶ τὸ σεντούκι τους σκέφτονται!

Τὰ Ψαρά εἶναι ἄρρηκτα δεμένα μὲ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Νεοληνισμού. Ποὺ καὶ κεῖνος, μὲ τὴ σειρά του, γιὰ θεμέλιο ἔχει τὴ λεβεντιά τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Εἰκοσιένα καὶ τὴν πίστη τους στὴν Ὁρθοδοξία.

“Ἄς τὸ καταλάβουν μιὰ γιὰ πάντα ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ θέλουν μὲ τὸ στανιδὸ νὰ δώσουν τάχα κάποιες ἰδεολογικὲς ἢ κοινωνιολογικὲς αἰτιώσεις στὸ πανίερο πάθος καὶ τὴν αὐτοθυσία τοῦ λαοῦ γιὰ τὴ λευτεριά του.

Πλούσιοι καὶ φτωχοί. “Ἀρχοντες καὶ λαός. Στεριανοὶ καὶ νησιῶτες, ὅταν ξεσηκώθηκαν, θέλησαν μονάχα ἔθνος ἀδούλωτο ἀπὸ τὴν τυραννία καὶ πολέμησαν σκληρὰ «Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἀγία καὶ τῆς Πατρίδας τὴν ἐλευθερία». “Όλα τ’ ἄλλα εἶναι πονηρά, ὑποπτα, κατασκευασμένα!

Ἄποδειξη ἀκόμα μιὰ, γιὰ «τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές» εἶναι πῶς καὶ στὰ Ψαρά, πρωταρχικὸ ρόλο στὸν ἀγῶνα διαδραματίζει ἡ Ὁρθοδοξία, ἡ Ἐκκλησία, ὁ παπὰς, ὁ καλόγερος.

Κέντρο τῆς ζωῆς πρὶν καὶ μετὰ τὸν ἀγῶνα ἡ Ἐκκλησία τ’ Αἰ-Νικόλα στὸ Παλιόκαστρο. Ἀποτελεῖ

μόνιμα σημεῖο ἀφετηρίας καὶ τέρατος κάθε πράξης τοῦ νησιοῦ.

Βρίσκεται στὸ πιὸ περιβλεπτο καὶ νευραλγικὸ σημεῖο τοῦ νησιοῦ. Ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτε ἦταν τὸ ἀρχαῖο κάστρο. Κατοπινά, στὴ θέση τοῦ καμπαναριοῦ ποὺ γκρεμίστηκε ὑπῆρχε καὶ πύργος ποὺ προστάτευε τοὺς λίγους ἀκόμα ψαριανοὺς καὶ τὰ ἀραιὰ σπιτάκια τους.

‘Ο ναὸς τ’ Αἰ-Νικόλα ἀρχισε νὰ χτίζεται στὰ 1785 καὶ τέλειωσε στὰ 1793. Τὸ χρόνο δηλαδὴ ποὺ γεννήθηκε κι ὁ μεγάλος Ἑλληνας Κωνσταντῖνος Κανάρης.

‘Ο δάσκαλος Δημ. Γρ. Σπανός στὸ βιβλίο του «Ἡ συμβολὴ τῶν Ψαρῶν κατὰ τὸ 1821» γράφει γιὰ τὸν Αἰ-Νικόλα:

«Ἀποτελεῖ μῦγμα ρυθμοῦ Βασιλικῆς καὶ Βυζαντινοῦ, ἔχει μῆκος 28 μέτρων, πλάτος 14 καὶ μέγιστον ὕψος 24 μέτρων. Πρὸς φωτισμὸν ὑπάρχουν 67 τετράγωνα καὶ ὠσειδῆ παράθυρα, ἐκ τῶν ὁποίων ὑφίστανται τὰ 51, τὰ δὲ λοιπὰ ἔχουν κλεισθῆ καὶ 8 θύραι, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν τώρα ἑπτὰ. Εἶναι τρισυπόστατος, ὁ δὲ νάρθηξ στηρίζεται ἐπάνω εἰς δώδεκα κίονας, οἱ ὁποῖοι, ὡς πιστεύουν οἱ γεροντότεροι, μετεφέρθησαν ἐκ τινος παλαιοῦ Μοναστηρίου τῆς Χίου, παρὰ τὴν Ἁγίαν Δύναμιν.

» Τὸ τέμπλον ἦτο κατασκευασμένον ἐκ μαρμάρου. Οἱ δὲ μεταξὺ τῶν εἰκόνων κίονες εἶχον εἰς τὰ ἄκρα ἐν χρυσοῦν στέφανον διὰ νὰ συνδέωνται τὰ κιονόκρανα. Ἡ πέτρα διὰ τὴν οἰκοδομὴν μετεφέρθη ἐκ Θυμιανῶν Χίου καὶ ἐκ Μάλτας, τὰ δὲ μάρμαρα ἐκ διαφόρων νήσων τοῦ Αἰγαίου.

» Ἐχει καὶ πρόναον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχει καλλι-

τεχνικός τάφος του ευεργέτου του Ναού, Θεοδώρου Μαγνησιώτου».

Ο Άι-Νικόλας είχε πλούσια σκεύη, επίχρυσους πολυέλαιους, καντήλια, εικόνες και αφιερώματα. Η μεγαλοπρέπεια κι ο διάκοσμός του ήταν δείγμα των ευλαβών κατοίκων των Ψαρών, που την εποχή της ανέγερσής του αριθμούσε μόνο τετρακόσιες οικογένειες και η ναυτιλία τους βρισκόταν στην αρχή της ανάπτυξής της.

Στη μνήμη του Αγίου Νικολάου γινόταν λαμπρός πανηγυρισμός. Τη μέρα κείνη καμιά άλλη ένορία δέ λειτουργούσε. Όλοι οι παπάδες και ο κόσμος εκκλησιάζονταν σ' αυτόν. Για τὸ σκοπὸ τοῦτο εἶχαν χτίσει στὸν περίβολο μεγάλη αΐθουσα, που ἀργότερα και μέχρι τὸ 1914 χρησιμοποιήθηκε ὡς Δημοτικὸ Σχολεῖο.

Ο Άι-Νικόλας ὅμως δὲν ἦταν μόνο κέντρο τῆς εκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ἀλλὰ και τῆς κοινοτικῆς και τοῦ ἄλλου καθημερινοῦ βίου.

Ἡ γενικὴ συνέλευση λ.χ. γιὰ τὴν ἐκλογή τῶν Δημογερόντων κάθε χρόνο τὸ Μάρτη, γινόταν μέσα στὸ ναό.

Ἐξάλλου, χαρακτηριστικὸ κι αὐτὸ τῆς πίστης τῶν Ψαριανῶν, ἡ σφραγίδα που τοποθετοῦσαν στὰ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα τους ἦταν τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Ἀπὸ τὸν ἄμβωνα ἀκόμα τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ οἱ Ψαριανοὶ ἄκουσαν νὰ κηρύττει στὰ 1821 ὁ Θεόφιλος Καίρης με θέμα: «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός· γινώτε Ἔθνη και ἡττάσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός...» Κι ὅταν θέλησαν νὰ ἐκλέξουν παραστάτες (δηλ. ἀντιπροσώπους) και μέλη τοῦ Μινιστερίου τῶν Ναυτικῶν, διόρισαν 30 ἐκλογεῖς. Τόπος συνεδριάσεως και πάλι τὰ κελιά τοῦ Ἁι-Νικόλα.

Ἀλλὰ και ὁ Κωνσταντῖνος Κανάρης, ὅταν πυρπόλησε τὴν καπιτάνα τοῦ Καπουδὰν πασᾶ στὸ λιμάνι τῆς Χίου και γύρισε με τοὺς γενναίους ναῦτες του στὰ Ψαρά, ἀμέσως κατευθύνθηκε στὸν Ἁι-Νικόλα γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

Σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ γεγονός ὁ ἱστορικός Δημήτρης Φωτιάδης στὸ βιβλίο του «Ὁ Κανάρης» γράφει:

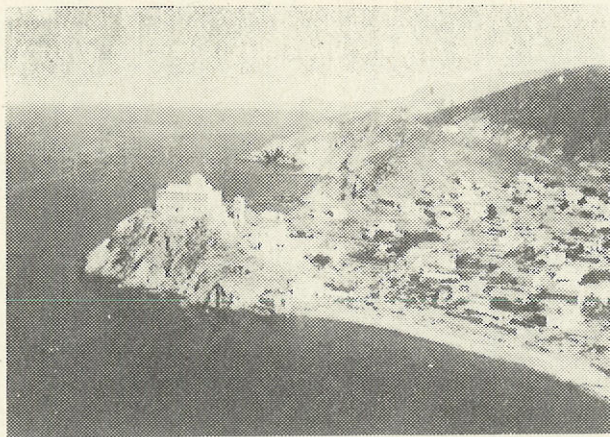
«...Κι ὅταν πιά πάτησαν οἱ μπουρλοτιέρηδες στὴν ξηρά, ἔβλεπες σκούφους νὰ πετιοῦνται στὸν ἀγέρα, παιδιά νὰ χοροπηδοῦνε, γυναῖκες ν' ἀνεμίζουν τὶς μαντῆλες τους και γέρους νὰ φιλοῦνται.

— Γειά σας, ἀδέρφια!

— Νὰ μᾶς ζήσετε, λεβέντες!

— Μπράβο σας, Ἑλληνες!...

» Ἄμα κάπως καταλάγιασε ἡ παραφορά, φτιάχτηκε μιὰ πομπὴ μεγάλοπρεπη στὴν ἀπλότητά της. Μπροστὰ τράβαγαν οἱ παπάδες φορώντας τ' ἄμφιά τους κι ἀπὸ πίσω τοὺς ἀκολουθοῦσαν οἱ μπουρλοτιέρηδες, ὅλοι τους γυμνοπόδαροι, περιτριγυρισμένοι ἀπὸ τὶς κεφαλές τοῦ νησιοῦ, ἀπὸ ναυάρχους και καπεταναίους. Ἀκολουθαγε ἀτέλειωτη οὐρὰ ὁ κοσμάκης. Πῆγαν στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Ἁι-Νικόλα και ἔπειτα γυρίσανε, κάνοντας λιτανεῖα, στὴ μικρὴ πολιτεία, ὅσο που οἱ γριοῦλες βγαίνανε στὶς πόρτες τους και σταυροκοπιόνταν. Τέτοια μέρα δὲν εἶχαν ξαναζήσει τὰ Ψαρά».

Ὅμως, μετὰ τὴ νίκη τοῦ Κανάρη και τὸν πανηγυρισμὸ τῶν Ψαριανῶν, ἦρθε και ἡ ὥρα τῶν Ψαρῶν! Ἡ ὀδύνη, τὸ δλοκαῦτωμα, ἡ «ὀλόμαυρη ράχη».

Ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν ὕστατη θυσία πάρθηκε μέσα στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Ἁι-Νικόλα.

Ἦταν τὴν Κυριακὴ 8 Ἰουνίου 1824. Ἡ σύναξη ἔγινε στὸν ἱστορικὸ ναό. Στὸν ἱερὸ ἐκεῖνο χωρὸ μελέτησε τὸ πρόβλημα ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Δραματικὲς στάθηκαν οἱ ὥρες κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Παντοκράτορα. Πῆραν τὴν ἀπόφαση νὰ μείνουν στὴ στεριά ὄλοι, και οἱ τριάντα χιλιάδες ψυχές που εἶχαν συγκεντρωθεῖ στὸ μικρὸ νησί και νὰ ἀναμετρηθοῦν με τοὺς Ἀγαρηνοὺς, ἴσαμε νὰ τελειώσει και τὸ στερνὸ βόλι τους.

Με τὴν καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν που τόσο τραγικὰ τραγούδησε ὁ Σολωμός, ἐρημώθηκε και ὁ ἱστορικὸς ναός τ' Ἁι-Νικόλα.

Ἀπὸ τὴν ἐντοιχισμένη πλάκα, που βρίσκεται σήμερα στὴν εἴσοδο τοῦ ναοῦ διαβάζουμε τὸ σύντομο ἱστορικὸ του:

«Ἀνηγέρθη μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν εὐσεβεστάτων ἀρχαίων κατοίκων τὸ 1793 ἔτος, ἐσυλλήθη δὲ και ἀφύβως κατεστράφη ὑπὸ χειρῶν βεβήλων τὴν 21 Ἰουνίου 1824. Ἀνεκαινίσθη δ' αἰθὺς ὑπὸ μετοικησάντων ἐνταῦθα Ψαριανῶν τὴν 21 Ἰουνίου 1863 διὰ φιλοτίμου συνδρομῆς αὐτῶν τε και ἀλλαχόσε σποράδην διαμενόντων συμπολιτῶν».

Ὁ ἀγὼνας τῶν Ψαριανῶν ὑπῆρξε ἓνα μοναδικὸ παράδειγμα πίστης, ἀγάπης στὴν πατρίδα και αὐταπάρνησης.

Ζήτησαν τὴ λευτεριά τους μέχρι τὸ θάνατο. Γιὰ κάθε πράξη τους ὅμως ἔπαιρναν θάρρος και δύναμη ἀπ' τὸν κυρίαρχο τοῦ νησιοῦ τους, τὸν Ἁι-Νικόλα. Αὐτὸ που ἔκανε και ὁ μεγάλος ἥρωας και ἄνθρωπος Κανάρης και κατόρθωσε νὰ γράψῃ μιὰ ἀπ' τὶς λαμπρότερες σελίδες στὴν Ἱστορία τοῦ Νεοελληνισμοῦ.

Πρὶν μπεῖ στὸ πυρπολικὸ του γιὰ τὴ Χίο κοινώησε τὰ Ἄχραντα Μυστήρια. Κι ὅταν ἔκαψε τὴν καπιτάνα, γύρισε και πάλι στὰ Ψαρά γιὰ νὰ δοξάσει τὸ Θεὸ στὸν ἱερὸ χωρὸ τ' Ἁι-Νικόλα. Στὴν ἐκκλησιὰ αὐτὴ που δεσπόζει και σήμερα στὸ νησί, καλώντας τοὺς Νεοελληνες νὰ θυμοῦνται τὰ Ψαρά και τὴ «Δόξα» που περπατᾷ μονάχη στὴν «ὀλόμαυρη ράχη».

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ (ΚΔ' ΟΙΚΟΙ) ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΑΓΙΩΝ *

(Ποιήματα μοναχῶν ὑμνογράφων)

Τοῦ κ. Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

3

[Ἄγνωστος]

Ἄγγελοι οὐρανόθεν, ἀοράτως κυκλοῦσι, Σταυρόν τὸν ζωηφόρον ἐν φόβῳ· καὶ φωτοπάροχον χάριν λαμπρῶς παρεχόμενον, τοῖς πιστοῖς βλέποντες, ἐξίστανται καὶ ἴστανται βοῶντες πρὸς αὐτὸν τοιαῦτα·

Χαῖρε, Σταυρέ, οἰκουμένης φύλαξ· χαῖρε ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας.

Χαῖρε, ὁ πηγάζων ἀφθόνως ἰάματα· χαῖρε, ὁ φωτίζων τοῦ κόσμου τὰ πέρατα.

Χαῖρε, ξύλον ζωομύριστον, καὶ θαυμάτων θησαυρό· χαῖρε, συνθετοτρισόλβιε, καὶ χαρίτων παροχῆ.

Χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις ὑποπόδιον θεῖον· χαῖρε, ὅτι ἐτέθης εἰς προσκύνησιν πάντων.

Χαῖρε, κρατῆρ τοῦ νέκταρος ἔμπλεως· χαῖρε, λαμπτήρ τῆς ἄνω λαμπρότητος.

Χαῖρε, δι' οὗ εὐλογεῖται ἡ κτίσις· χαῖρε, δι' οὗ προσκυνεῖται ὁ Κτίστης!

Χαῖρε, ξύλον μακάριον.

Βλέπουσα ἡ Ἐλένη εαυτὴν ἐν ἐφέσει, φησὶ τῷ Βασιλεῖ θαρσαλέως· τὸ παμπόθητόν σου τῆς ψυχῆς εὐχερέστατόν μου τῇ σπουδῇ φαίνεται· ζητοῦσα γοῦν τὸ κράτιστόν σοι τρόπαιον, ὡς λέγεις, κραζῶ·

Ἄλληλοῦα.

4

[Νήφων μοναχὸς Ἰβηροσκητιώτης]

Ἄγγελος ἐν ἀνθρώποις, καὶ βροτὸς ἐν Ἀγγέλοις, Μηρᾶ Μεγαλομάτους ἐδείχθης· τὸν γὰρ βίον ὅλον τῷ Θεῷ σου, σὺ ἀφιερῶσας, χάριν εὐρηκας, ἀθλήσας μέχρις αἵματος· διὸ καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούεις·

Χαῖρε, Αἰγύπτου ὁ μέγας γόνος· χαῖρε, θαυμάτων πλημμύρας Νεῖλος.

Χαῖρε, εὐσεβείας ὁ θεῖος συνήγορος· χαῖρε, ἀσεβείας ὁ ὄντως κατήγορος.

Χαῖρε, ὅτι σὺ ἐξήνθησας ῥόδον ὡς ἐξ ἀκανθῶν· χαῖρε, ὅτι σὺ ἐβλάστησας εὐσεβῆς ἐξ ἀσεβῶν.

Χαῖρε, ὁ τῆς στρατείας τῆς ἀθέου ἐκκλίνας· χαῖρε, πίστιν πατρῶαν τῆς ὀρθῆς μὴ προκοίνας.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 134 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11-12 τεύχους.

Χαῖρε, Μηρᾶ τὸν βίον ἰσαγγελε· χαῖρε, Μηρᾶ θλιβομένων ἄγγελε.

Χαῖρε, μιᾶ χειρὶ λόγχην ὁ φέρων· χαῖρε, ἑτέρα Σταυρόν Χριστοῦ αἵρων.

Χαῖρε, Μάρτος Πανένδοξε.

Βλέπων κυριαρχοῦσαν, τὴν ἀσέβειαν τότε, Μηρᾶς ὁ θεοστήρικτος στῦλος, φηγαδεύει ὡς ἄλλος Ἡλίας, ἄσκησιν ποιούμενος ἐν ὄρεσιν, νηστείας δὲ καὶ εὐχαῖς τελειούμενος, Θεῷ κραυγάζει·

Ἄλληλοῦα.

Ἐκτὸς ἀπὸ τῆ δευτέρῃ περιπτώσῃ, ὅπου ὁ ποιητῆς ξεφεύγει ἀπὸ τὸν γνωστὸ τύπο τοῦ Ἀκαθίστου, καὶ ἀντικαθιστᾷ τὸ «Χαῖρε» μὲ τὸ «Δόξα», στίς ὑπόλοιπες ἀκολουθεῖται ὁ ἴδιος τύπος, μάλιστα οἱ ποιητῆς προσέχουν νὰ ἀρχίξῃ ὁ κάθε οἶκος, ὅπως ὁ ἀντίστοιχος τοῦ Ἀκαθίστου, π.χ. Γνώσιν ἄγνωστον γῶναι... Δύναμις τοῦ Ὑψίστου... (β' οἶκος Ἀκαθίστου), Γνώσιν ἔχων εὐθείαν... Δύναμις τοῦ Ὑψίστου (β' οἶκος ἀγιορείτικων χαιρετισμῶν εἰς Γεώργιον τὸν Τροπαιοφόρον), Γνώσεώς σου τὸν πλοῦτον Δύναμις ἐν πολέμοις (β' οἶκος χαιρετισμῶν εἰς Ἄγιον Νικόλαον τὸν νέον τὸν ἐν Βουνένοις Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτη).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΙΗΤΩΝ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΑΓΙΩΝ (μοναχῶν καὶ ἄλλων)

1. Ἰωάννης ὁ Εὐγενικός διάκονος. Γεννήθηκε τὸ 1400 στὴ Βασιλεύουσα. Ἀδελφὸς τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ. Συνέθεσε χαιρετισμούς «εἰς τὴν ὁμοούσιον καὶ παντοδύναμον καὶ ἀδιαίρετον Τριάδα» («Ἄγιον ἕρος, χ.χ., — σύγχρονη ἔκδοσις, — σελ. 16. Προτάσσονται στιχηρὰ ἰδιόμελα, ἦχος δ': «Τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἦν μὲν ἀεὶ, καὶ ἔστι, καὶ ἔσται...» καὶ «Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, φῶς καὶ ζώή...». Γνωστὸς ποιητῆς (βλ. Ἀθ. Γιομπλάκη: Ἰωάννης ὁ Εὐγενικός, Θεσσαλονίκη 1961).

2. Νικόδημος μοναχὸς Ἀγιορείτης (1749-1809). Ἀνακηρύχθηκε Ἅγιος τὸ 1955 (βλ. Μοναχοῦ Θεόκλητου Διονυσιάτη: Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης. Ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα του. 1749-1809. Β' ἔκδοσις. Ἐκδοτικὸς οἶκος «Ἀστὴρ», Ἀ-

θῆναι 1978, σσ. 1β'-1γ'). Συνέθεσε «οἴκους κδ' πρὸς τὸν Ὅσιον καὶ Θεοφόρον πατέρα ἡμῶν Σίμωνα τὸν Μυροβλήτην» (χαιρετισμούς). Βλ. Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Σίμωνος τοῦ Μυροβλήτου κτίτορος τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει τοῦ Ἁθω Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας προσέτι δὲ καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς Ἀγίας ἐνδόξου Μυροφόρου καὶ ἱσαποστόλου τοῦ Χριστοῦ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς ἐπιμελεία τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου, ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν Τυπογραφικῶν καταστημάτων τῆς Ἐταιρείας Π. Γ. Μακρῆ καὶ Σίας ΑἰΚΑ [1924], σελ. 44-51. Ὁ α' οἶκος ἀρχίζει: «Ἄγγελος οὐρανόφρων...». (Ὁ μοναχὸς Θεόκλητος, ὅπ. παρ., λανθασμένα γράφει ἔτος ἐκδ. 1925). Ἐπίσης ἔγραψε χαιρετισμούς εἰς Πέτρον καὶ Παῦλον, Ἀθήναι 1921 καὶ εἰς Ἅγιον Γεώργιον, Ἀθήναι 1912 (βλ. Θεόκλητο, ὅπ. παρ., σελ. 320). Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, τὸ πιδ πολύστροφο πνεῦμα τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ, ὑπῆρκε καὶ δόκιμος ὑμνογράφος (βλ. Θεόκλητο, ὅπ. παρ., σκόρπια].

3. Ἰωάννης μοναχὸς Ἀγιαννανίτης. Συνέθεσε «οἴκους κατ' ἀλφάβητον πρὸς τὸν Ἀπόστολον Ἀρχιδιάκονον καὶ Πρωτομάρτυρα Στέφανον» (χαιρετισμούς). Βλ. χειρόγραφο κώδικα 61 τοῦ τυπικαρίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὄρους: Ἀκολουθία δύο τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου Πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιδιάκονου Στεφάνου... συλλεγεῖσαι τε καὶ ἀντιγραφεῖσαι παρά τινος μοναχοῦ ἐξ ἀρχαίων τινῶν τε καὶ νέων ποιητῶν, σπουδῆ μὲν καὶ ἐπιμελεία τῶν Ὁσιωτάτων ἐν Μοναχοῖς Μηνᾶ καὶ Μαξίμου τῶν αὐταδέλφων, δαπάνη δὲ φιλοτίμου τοῦ σεβαστοῦ αὐτῶν Γέροντος Ὁσιωτάτου Κυρίου Γεωργίου Μοναχοῦ, ἐν Ἀγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἁθω 1880, σσ. 83-93. Ὁ α' οἶκος ἀρχίζει: «Ἄγγελόν σε ὡς ἄλλον...».

4. Χριστοφόρος μοναχὸς ἀπὸ τῆς Σκήτης τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Συνέθεσε «οἴκους εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον» (χαιρετισμούς). Βλ. Βιβλίον καλούμενον Ὀνομαστικὸν Πανάγιον περιέχον δηλαδὴ πάντων τῶν Ἀγίων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας τὰ ὀνόματα κατ' Ἀλφάβητον ὅσοι ἐστάθησαν ἀπὸ Κτίσεως Κόσμου ἕως τοῦ νῦν... συνταχθέντα μὲν παρὰ τοῦ Ὁσιολογιστάτου ἐν Διδασκάλοις Κυρίου Χριστοφόρου ἐκ τῆς Σκήτεως τοῦ Τιμίου Προδρόμου, παρὰ δὲ τοῦ ἐν Τεργεστίῳ τιμιωτάτου τε καὶ χριστιανικωτάτου Κυρίου Δημητρίου Καρυτζιώτου Πελοποννησίου..., ἐν Βενετίᾳ 1808, παρὰ Νικολᾶ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, σσ. 141-147. Ὁ α' οἶκος ἀρχίζει: «Ἀρχομαί σοι τὸν ὕμνον...».

5. Ἰάκωβος μοναχὸς Ἀγιορείτης. Συνέθεσε «οἴκους ΚΔ' εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας» (χαιρετισμούς). Βλ. Ἀκολουθία τῆς Ἀγίας Σκέπτης τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης

ἡμῶν Θεοτόκου ψαλλομένη τῇ Α' Ὀκτωβρίου (ἢ καὶ Λόγοι τινὲς Πανηγυρικοὶ τῆς Θεοτόκου προσετέθησαν), συντεθεῖσα μὲν ὑπὸ Ἰακώβου μοναχοῦ Ἀγιορείτου, νῦν δὲ τὸ πρῶτον ἐκδίδεται ἐπιμελεία καὶ δαπάνη τοῦ Πανοσιωτάτου Ἀβερκίου τοῦ ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Ρωσικοῦ..., ἐν Ἀθήναις, τύποις Γεωργίου Καρυοφύλλη (ὁδὸς Νικία, ἀριθ. 23) 1869, σσ. 146-151. Ὁ α' οἶκος ἀρχίζει: «Ἄγε δὴ τῶν Ἀγγέλων...».

6. Νικόδημος ἱερομόναχος Κάππος ἀπὸ τὴν Πάτμο (19ος αἰ.). Συνέθεσε χαιρετισμούς εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν τῆς Ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας» (βλ. Φιλοθέου Ζερβάκου: Ἀκολουθία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, β' ἔκδοσις, Ἀθήναι 1976, σσ. 87-95). Καὶ χαιρετισμούς στοὺς ἁγίους Σπυρίδωνα, Χριστόδουλο καὶ Ἀπόστολο Θωμᾶ. Εἶναι ἐπίσης συγγραφέας ἀσματικῆς ἀκολουθίας γιὰ τὸν Ἅγιο Λέοντιο, Πατριάρχην Ἱεροσολύμων (βλ. στὸν πρῶτο τόμο τῆς «Μοναστηριολογίας» μου ξεχωριστῆ ἐργασία γιὰ τὸν Νικόδημο).

7. Ἄγγελος Κονιδάρης Λευκαδίτης (19ος αἰ.). Ποιητὴς χαιρετισμῶν «εἰς τὸν ἐν Ἀγίοις θαυματουργὸν Διονύσιον, Ἀρχιεπίσκοπον Αἰγίνης». Βλ. Ντίνου Κονόμου: Ἅγιος Διονύσιος, ὁ πολιούχος Ζακύνθου, Ἀθήνα 1969, σσ. 260-266, ὅπου ἀναδημοσιεύονται ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν Σεργίου Χ. Ραφτάνη: Αἱ τέσσαρες Ἀσματικαὶ Ἀκολουθίαι τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου Ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ μετὰ νέου Συναξαρίου εἰκοσιτεσσάρων Οἰκῶν καὶ τινῶν ἐγγράφων ἐν παραρτήματι, ἐν Ζακύνθῳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου ὁ Παρνασσὸς τοῦ ἐκδότου Σεργίου Χ. Ραφτάνη, 1876. Ὁ α' οἶκος ἀρχίζει: «Ἀνθρωπος ἀγγελόφρων...».

8. Γεώργιος Βουτέρης ἱερεὺς (19ος αἰ.) Ποιητὴς χαιρετισμῶν «εἰς τὸν Ἅγιον Μεγαλομάρτυρα Δημήτριον τὸν Μυροβλήτην». Βλ. Χαιρετισποὶ εἰς τὸ Ἅγιον Μεγαλομάρτυρα Δημήτριον τὸν Μυροβλήτην, ὑπὸ Γεωργίου Βουτέρη ἱερέως, Ἅγιον Ὄρος, χ.χ. (σύγχρονη ἔκδοσις). Ἐχει συνθέσει ἐπίσης χαιρετισμούς γιὰ τὸν Πρωτόκλητο Ἀνδρέα.

9. Νεόφυτος Ἱεροδιάκονος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σμύρνης. Ἐγραψε «Ἀκολουθία τῆς Ἀγίας ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος ψαλλομένη τῇ ΚΣ' τοῦ Φεβρουαρίου Μηνὸς ἐπιδιορθωθείσα διὰ Γρηγορίου Πρωτοσυγγέλλου τοῦ πρώην Πανιερωτάτου ἁγίου Σμύρνης Κου Κου Προκοπίου», Ἀθήναι 1964, ὅπου (σσ. 30-38): Χαιρετισμοὶ εἰς τὴν Ἁγίαν Μεγαλομάρτυρα Φωτεινὴν.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΝΟΜΙΑ*

Του Πρεσβυτέρου
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Τὸ παράδειγμα τοῦ πρώτου ἐπισκέπτου μιμήθηκε κι ὁ ἄλλος συνομιλητής: σηκώθηκε ἔτοιμος νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

— Θὰ πάρετε τὸ περιοδικὸ «Σκοπιὰ»; Λέει τότε ὁ πρῶτος, σὰ νὰ μὴ εἶχε συμβῆ τίποτε!

— Εὐχαρίστως, τοῦ ἀπαντῶ, ἀφοῦ μοῦ τὸ προσφέρετε!

Τότε μοῦ ζήτησε νὰ πληρώσω τὸ ἀντίτιμο τοῦ περιοδικοῦ. Στὴν παρατήρησί μου πὼς δὲν εἶμαι διατεθειμένος νὰ ἀγοράσω ἓνα περιοδικό, πού δὲν προσφέρει κανένα ἀντίκρουσμα γιὰ τὰ χρήματα πού θὰ δώσω, μιὰ και κηρύττει ἐσφαλμένο εὐαγγέλιο, μεταδίδοντας μῆνυμα ψευδοπροφήτου (Ματθ. κδ' 23-24), ἀντέδρασε μὲ τὰ λόγια:

— Κι ἐγὼ τὸ ἔχω πληρώσει, δὲν μπορῶ νὰ τὸ δώσω δωρεάν!

— Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἓνα ἀνέντιμο σημεῖο στὴν Ἑταιρία «Σκοπιὰ», ἀπάντησα. Βεβαίως ὅλα τὰ περιοδικὰ πού ἔχεις στὴν τσάντα σου τὰ πλήρωσες στὴν ἑταιρία, τί γίνεται ὅμως ἀν δὲν τὰ πουλήσῃς; Μήπως ἡ ἑταιρία δέχεται ἐπιστροφές; Ὅχι, ἡ ἑταιρία ἔχει εἰσπράξει τὰ χρήματά της, δὲν τὰ ἐπιστρέφει, σὺ εἶσαι τὸ θῦμα. Δὲν τῆς φθάνει πού ἀρπάζει ὀλόκληρο τὸν ἐλεύθερο χρόνο σου, παίρνει ἐκβιαστικά ἀκόμη και τὰ χρήματά σου· μὴ μοῦ πῆς πὼς τὸ κάνεις μὲ τὴ θέλησί σου, αὐτὸ θὰ γινόταν μόνο ἀν ὑπῆρχε δυνατότης νὰ σοῦ ἐπιστραφοῦν τὰ χρήματα πού κατέβαλες, προπληρώνοντας τὰ περιοδικὰ!

Προσπάθησα νὰ συνεχίσω τὴ συζήτησι, μὰ ἦταν ἀδύνατον, οἱ ἐπισκέπτες μας ἔγιναν ξαφνικὰ πολὺ βιαστικοί.

— Βλέπετε, τοὺς λέγω, στὸ σπίτι αὐτὸ δὲν ἐνδιαφέρεται κανεὶς γιὰ τὸ μῆνυμά σας, χτυπήσατε πόρτα πού δὲν ἔδειξε καθόλου κατανόησι γιὰ τὸ «εὐαγγέλιο» τῆς «Σκοπιᾶς»: ὅμως αἰσθανόμαστε μεγάλη κατανόησι γιὰ σᾶς προσωπικά, γιατί στὴν ἀρχὴ τῆς συζητήσεως ζητήσατε τὴ βοήθειά μας σ' αὐτὰ τὰ θέματα πού τόσο σᾶς ἀπασχολοῦν.

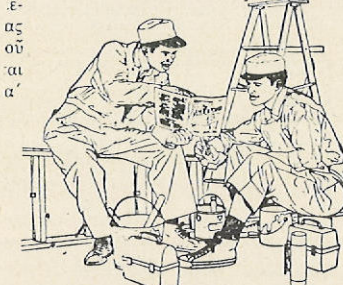
— Εὐχαρίστως θὰ ἐνημερώσουμε ἄλλους ἀδελφούς μας, πιδ ὄριμους ἀπὸ μᾶς, νὰ συζητήσουν μαζί

σας, ἦταν τὰ τελευταῖα λόγια τους. Ὅμως πρόφτασα ἀκόμη νὰ τοὺς πῶ:

— Αὐτὸ πού μὲ ἐνδιαφέρει εἶσθε σεῖς, ὄχι οἱ «ὄριμοι ἀδελφοί» σας γιατί σᾶς συμπάθησα και πολὺ θὰ ἤθελα νὰ σᾶς βοηθήσω, νὰ παύσετε νὰ πηγαίνετε στὰ σπίτια τῶν ἀνθρώπων, κηρύττοντας σ' αὐτοὺς ψεῦτικο εὐαγγέλιο, ἢ εὐθύνῃ σας εἶναι μεγάλη: θὰ δώσετε λόγο στὸ Θεὸ (Δευτερ. ιη' 20-22. Ματθ. κη' 23-24. Γαλ. α' 6-8).

χρυσῶς και καθὼς το ἵδιον το ὄνομα αὐτοῦ μονοῦ εἶναι ὑψομενον.»
θρώπων αὐξάνει, ἔτσι —Ψαλμ. ρη' 7, 12, 13. ΜΝΚ.

Σκοπιὰ 1972, σ. 593

Οἱ παγκόσμιες συνθήκες πού χειροτερεύουν ἡμερῶν ν' ἀνεῖξουν εὐκαιρίες στὴν κοσμικὴ ἐργασία ἑνὸς ἀνθρώπου γιὰ νὰ κατευθύνῃ τὴν προσοχὴ στοὺς σκοπούς του ἰσχυρὰ.

χρησιμοποιεῖτε δια- τὰ τὰ ἄτομα σχεδὸν ὅποιαδήποτε ὥρα, διότι εἶναι
τοὺς ἐνθαρρύνουμε, πάντοτε ἐκεῖ. Σᾶς γνωρίζουν ὡς συμμαθητῆ,

Κάθε χιλιαστὴς πού ἀρχίζει μαζί μας συζήτησι εἶναι προγραμματισμένο ρομπότ— τὸ θέμα του και ἡ ὅλη ἐπιχειρηματολογία προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ ἑταιρία «Σκοπιὰ»· σκοπὸς του εἶναι νὰ κατευθύνῃ τὴν προσοχὴ τῶν θυμάτων στοὺς σκοπούς τοῦ Ἰεχωβά, πού ταυτίζονται μὲ τοὺς «σκοποὺς» τῆς Μετοχικῆς Ἑταιρίας τοῦ Μπροϋκλιν!

Ἡ περίπτωσι πού ἀναφέραμε δὲν εἶναι μεμονωμένη· εἶναι ἓνα μέρος ἀπὸ τὸ «πρόγραμμα» τῆς ἀμερικανικῆς ἑταιρίας «Σκοπιὰ». Κάθε χιλιαστὴς, πού κτυπάει τὴν πόρτα μας, ἐνδιαφέρεται μόνο γιὰ ἓνα πρᾶγμα: νὰ μᾶς μάθῃ τὴ λεγόμενη «ἀλήθεια»! Ἄν διαπιστώσῃ πὼς δὲν ἐπιθυμοῦμε νὰ «μάθουμε τὴν ἀλήθεια», δὲν χάνει μαζί μας τὸν καιρὸ του, μᾶς ἐγκαταλείπει και ἀπευθύνεται σὲ ἄλλους, μὲ σκοπὸ νὰ στήσῃ ἐκεῖ τὶς παγίδες τῆς «Σκοπιᾶς».

«Μαθαίνω τὴν ἀλήθεια», ἢ «βρίσκω τὴν ἀλήθεια» ἢ «εἶμαι στὴν ἀλήθεια» σημαίνει στὴ γλῶσσά

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 135 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11-12 τεύχους.

τῆς χιλιαστικῆς ὀργανώσεως εἶμαι ὑποψήφιος «μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβᾶ» ἢ γίνομαι «μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβᾶ» ἢ εἶμαι «μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβᾶ».

Ἔτσι λοιπὸν οἱ χιλιαστὲς πηγαίνουν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ προσπαθοῦν μὲ ὑπουλοὺς τρόπους νὰ στήσουν τὶς παγίδες τῆς χιλιαστικῆς ὀργανώσεως, ὥστε νὰ μὴ ὑποψιασθοῦν τίποτε τὰ θύματα, ὥσπου νὰ παγιδευθοῦν.

«Κάμετε ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες φορές νὰ συμφωνήσῃ μαζί σας ὁ ἀντίπαλός σας, νὰ δεσμευθῇ. Ἀντλήστε ἀπ' αὐτόν, ὅσο εἶναι τοῦτο δυνατόν, τὶς συνέπειες ἢ τὰ συμπεράσματα τῶν ἰδεῶν του, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ ὑπαναχωρήσῃ ἢ νὰ στραφῇ σὲ ἄλλο ἐπιχειρήμα ὅταν παρουσιάζεται ἡ ἀλήθεια. Κάμετέ τον νὰ δείξῃ σὲ τί ἀποδείξεις καὶ συλλογισμοὺς βασίζονται τὰ συμπεράσματά του. Ἀκούετε προσεκτικὰ ὅ,τι λέγει, γιὰ νὰ κάμετε ἀνάλυσι καὶ νὰ συλλάβετε τὰ σφαλῆρα σημεῖα τοῦ ἐπιχειρήματος ἢ τῆς ἀποδείξεώς του», ἀναφέρει χαρακτηριστικὰ τὸ ἐσωτερικὸν ἐκπαιδευτικὸν βιβλίον τοῦ χιλιασμοῦ («Ἰκανοὶ Διάκονοι» (50,7. Ἐύπνα 8.11.1962, σελ. 30).

Στὸ προσηλυτικὸν τοῦ ἔργου λοιπὸν τὸ ὄργανο τοῦ Μπροῦκλιν θὰ μηχανευθῇ τὸ κάθε τι. Πρέπει νὰ παρακολουθῇ ἀγρυπνα τὸ θῦμα του γιὰ νὰ ἐξακριβώσῃ ποιά εἶναι ἢ ποῦ κατάλληλη παγίδα ποὺ μπορεῖ νὰ στήσῃ καὶ τότε θὰ τὴν στήσῃ, γιὰ νὰ παγιδευθῇ τὸ θύραμα. Ἄν μὲ τὸ δόλιο αὐτὸ τρόπο καταφέρῃ νὰ τὸ παγιδεύσῃ, τότε πλέον ἤρμεϊ, γιὰτὶ ἔτσι δὲν χρειάζεται νὰ φοβῆτε πὼς τὸ «αἷμα» του θὰ τὸ ζητήσῃ ὁ «Ἰεχωβᾶ» ἀπὸ τὸ χέρι του. Ἡ «προειδοποίησι» δόθηκε μὲ τρόπον ποὺ ἡ «Σκοπιὰ» χαρακτηρίζεται «κατάλληλο» γι' αὐτὸ καὶ ἀποτελεσματικόν.

Βέβαια τὸ θέμα τῆς παρανομίας ἐναντι τοῦ ἐλληνικοῦ συντάγματος, ποὺ ἀπαγορεύει τὸν προσηλυτισμὸν δὲν τὸν ἀπασχολεῖ, γιὰτὶ ἐδῶ ὁ νόμος τῆς ὀργανώσεως ἔχει προτεραιότητα. «Ὅμως τί γίνεται μὲ τὴν παρανομία ἐναντι τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ; Ἀποβάλατε λοιπὸν κάθε κακίαν, κάθε δόλον ὑποκρισίας...» (Α' Πέτρ. β' 2). «Ἀμαρτίαν δὲν ἔκανε οὔτε εὐρέθη δόλος εἰς τὸ στόμα του» (Α' Πέτρ. β' 22).

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ

Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 147

α) Ὡς πρῶτον παράδειγμα χρησιμοποιοῦ τὸ τόσον ἐπίκαιρον ζήτημα τοῦ πολιτικοῦ γάμου, γιὰ τὸ ὁποῖον ἡ Σεπτῆ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πῆρε ὁμόφωνα τὴν ἱστορικὴν τῆς ἀπόφασι. Τὸ 1980, σὲ ἀνύποπτον χρόνον, εἶχα γράψῃ εὐσύνοπτον σχετικὸν ἄρθρον, ἀπ' τὸ ὁποῖον ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ παραθέσω ἀποσπασματικῶς τὰ ἐξῆς:

«Γενικὰ πρέπει νὰ διακηρυχθῇ, ὅτι τὸ ὄλο ζήτημα στὸν χῶρον τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίως στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ μὲ πρόχειρες ἀπλουστεύσεις ἢ γενικεύσεις καὶ μὲ λύσεις, οἱ ὁποῖες ἀντιγράφουν ξένα πρότυπα, ποὺ δημιουργήθηκαν ὑπὸ διαφορετικῶς συνθηκῶν.

»Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἀνήκει στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἢ ὁποῖα ἐμψυχώνει τὸ ἔθνος, ὑποβοηθεῖ τὴν διατήρησιν τῆς ἐνότητός του καὶ δημιουργεῖ τὴν εἰδοποιὴν διαφορὰ τῆς πολιτιστικῆς του ταυτότητος. Ἀκόμη καὶ οἱ πλεῖστοι ἀπ' τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὁποῖοι φαίνεται πὼς δὲν ἔχουν ζωντανὴν θρησκευτικὴν ζωὴν, διατηροῦν μέσα τους ἄσβεστον τὸν θρησκευτικὸν σπινθῆρα, ὁ ὁποῖος σὲ κατάλληλη στιγμή μπορεῖ νὰ μεταβληθῇ σὲ φλόγα.

»Ἡ ὅλη νομοθεσία ἐξ ἄλλου δὲν πρέπει νὰ ἀφορᾷ μόνον στὸ τί θὰ ἐφαρμόσῃ ὁ δικαστὴς σὲ ἀκράϊες περιπτώσεις κάποιας παρανομίας, ἀλλὰ πρέπει

παράλληλα νὰ ἔχη καὶ καθοδηγητικὸν χαρακτήρα καὶ νὰ ὑπενθυμίξῃ στὸν λαὸν τὶς παραδόσεις καὶ τὶς βαθεῖες πνευματικῆς ρίζες τοῦ ἔθνους. Ἡ νομοθεσία μὲ κανένα τρόπο δὲν πρέπει νὰ ἀνοίγῃ τὸν δρόμον γιὰ τὴν βαθμιαίαν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὸν μέγιστον κοινὸν παρανομαστὴν τοῦ κοσμοθεωριακοῦ προσανατολισμοῦ τῆς πλειοψηφίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

»Σύμφωνα μὲ αὐτὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ ἡ γνώμη τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου πολιτικοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὁ ὁποῖος δὲν δίστασε νὰ διακηρύξῃ πὼς γιὰ ἐκείνους, ποὺ δηλώνουν ὅτι ἀνήκουν στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχει ἄλλη ἐκλογή ἀπ' τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου μὲ τὴν ἱερολογία τῆς Ἐκκλησίας. Σ' αὐτὴν τὴν ἄποψιν πρέπει, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ὑπογραφομένου, νὰ ἐμμεῖνη ἡ Ἐκκλησία, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ δυνατότης ἐλευθερίας προτιμήσεως τοῦ πολιτικοῦ γάμου στὶς περιπτώσεις, κατὰ τὶς ὁποῖες δὲν πρέπει νὰ παραβιασθῇ ἡ συνείδησις ἢ νὰ διακωμωδηθῇ τὸ Μυστήριον.

Ἐπομένως, ὅπως ἡ τυχὸν καθιέρωσις τοῦ πολιτικοῦ γάμου ὡς ὑποχρεωτικοῦ γιὰ ὄλους θὰ ἀπεκάλυπτε σύμπλεγμα ἐχθρότητος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ θὰ συντελοῦσε στὸ νὰ ἐκσπάσῃ σάλος μὲ ἀπρόβλεπτες συνέπειες, κατὰ παρόμοιον τρόπον ἐγκυμονεῖ κινδύνους ἢ — ἀπὸ τὰ μέσα ἐνημερώσεως — πριμοδότησι καὶ μονόπλευρη προβολὴ τοῦ πολιτικοῦ γάμου εἰς βάρος τοῦ θρησκευτικοῦ.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ἄγαθος, 8 Ἀπριλίου.
 Ἀκύλας, 13 Φεβρουαρίου.
 Ἀλφάιος, 26 Μαΐου.
 Ἀμπλίας, 31 Ὀκτωβρίου.
 Ἀνανίας, 1 Ὀκτωβρίου.
 Ἀνδρόνικος, 30 Ἰουλίου.
 Ἀπολλώ, 8 Δεκεμβρίου.
 Ἀπφίας, 22 Νοεμβρίου.
 Ἀρίσταρχος, 27 Σεπτεμβρίου.
 Ἀριστόβουλος, 31 Ὀκτωβρίου.
 Ἀπελλῆς, 31 Ὀκτωβρίου.
 Ἀρτεμᾶς, 30 Ὀκτωβρίου.
 Ἀρχιππος, 22 Νοεμβρίου.
 Ἀσύγκριτος, 8 Ἀπριλίου.
 Ἀχαϊκός, 15 Ἰουνίου.
 Βαρνάβας, 11 Ἰουνίου.
 Γάιος, 5 Νοεμβρίου.
 Ἐπαινετός, 30 Ἰουλίου.
 Ἐπαφρόδιτος, 8 Δεκεμβρίου.
 Ἐραστος, 10 Νοεμβρίου.
 Ἐρμᾶς, 5 Νοεμβρίου.
 Ἐρμῆς, 8 Ἀπριλίου.
 Εὐδοκος, 7 Σεπτεμβρίου.
 Εὐούλος, 28 Φεβρουαρίου.
 Ζακχαῖος, 20 Ἀπριλίου.
 Ζηναῖς, 4 Ἰανουαρίου.
 Ζήνων, 27 Σεπτεμβρίου.
 Ἡρωδίων, 8 Ἀπριλίου.
 Ἰάσων, 29 Ἀπριλίου.
 Ἰούδας, 16 Ἰουνίου.
 Ἰουνία, 17 Μαΐου.
 Ἰουῆτος, 30 Ὀκτωβρίου.
 Καῖσαρ, 8 Δεκεμβρίου.
 Κάρπος, 26 Μαΐου.
 Κηφᾶς, 8 Δεκεμβρίου.
 Κλεόπας ἢ Σίμων ἢ Συμεών, 30 Ὀκτωβρίου.
 Κλήμης, 10 Σεπτεμβρίου.
 Κοδρᾶτος, 21 Σεπτεμβρίου.
 Κουάρτος, 10 Νοεμβρίου.
 Κρήσκης, 30 Ἰουλίου.
 Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος, 23 Ὀκτωβρίου.
 Λῆνος, 5 Νοεμβρίου.
 Λουκάς ὁ Εὐαγγελιστής, 18 Ὀκτωβρίου.
 Μᾶρκος ὁ Εὐαγγελιστής, 25 Ἀπριλίου.
 Μᾶρκος, 30 Ὀκτωβρίου.
 Ναθαναήλ, 22 Ἀπριλίου.
 Νάρκισσος, 31 Ὀκτωβρίου.
 Νιάνωρ, 28 Ἰουλίου.
 Νυμφᾶς, 28 Φεβρουαρίου.
 Ὀλυμπᾶς, 10 Νοεμβρίου.

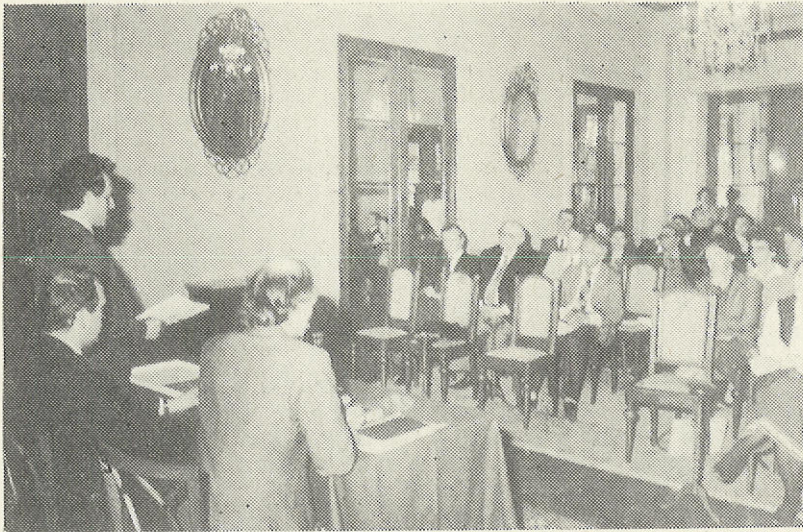
Ὀνήσιμος, 22 Νοεμβρίου.
 Ὀνησιφόρος, 7 Σεπτεμβρίου.
 Οὐρβανός, 31 Ὀκτωβρίου.
 Παρμενᾶς, 28 Ἰουλίου.
 Πάτρωβας, 5 Νοεμβρίου.
 Πούδης, 14 Ἀπριλίου.
 Πρίσκιλλα, 13 Φεβρουαρίου.
 Πρόχορος, 22 Ἰουλίου.
 Ροδίων, 10 Νοεμβρίου.
 Ρούφος, 8 Ἀπριλίου.
 Σίλλας, 30 Ἰουλίου.
 Σιλουανός, 30 Ἰουλίου.
 Στάχυς, 31 Ὀκτωβρίου.
 Σωσθένης, 8 Δεκεμβρίου.
 Στεφανᾶς, 15 Ἰουνίου.
 Σωσίπατρος, 10 Νοεμβρίου.
 Τέρτιος, 30 Ὀκτωβρίου.
 Τιμόθεος, 22 Ἰανουαρίου.
 Τίμων, 28 Ἰουλίου.
 Τίτος, 25 Αὐγούστου.
 Τρόφιμος, 14 Ἀπριλίου.
 Τυχικός, 8 Δεκεμβρίου.
 Φιλήμων, 22 Νοεμβρίου.
 Φλέγων, 8 Ἀπριλίου.
 Φιλόλογος, 5 Νοεμβρίου.
 Φύγγελος, 30 Ἰανουαρίου.

Σημείωσις. Ὡς ἐξάγεται, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρω Ἀποστόλων ὑπερβαίνει τοὺς 70. Ὁ ἀριθμὸς ὅμως ἐβδομήκοντα θεωρεῖται ἀριθμὸς ἄπειρος. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐρωτήσεως πρὸς τὸν Κύριον ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. «Τότε προσελθὼν ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ. Κύριε ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ· ἕως ἐπτάκις; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις, ἀλλὰ ἕως ἐβδομηκοντάκις ἐπτά» (Μαθ. 18,21).

Κατ' ἄλλην γνώμην ὀνομάσθησαν «ἐβδομήκοντα», ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὸ ἄπειρον τοῦ ἀριθμοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν γίνεσθαι διάκρισις ἀπὸ τοῦ 12, τοὺς ὁποίους ἐξέλεξεν ὁ Κύριος.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παραθέτομεν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων οἱ ὁποῖοι εἶναι εἰς πολλοὺς ἄγνωστα: Ἀγγίας, Ἀγλάιος, Ἀέτιος, Ἀθανάσιος, Ἀκάκιος, Ἀλέξανδρος, Βιβιανός, Γάιος, Γοργόνιος, Γοργόνιος (ἕτερος), Δομετιανός, Δόμνος, Εὐδίκιος, Εὐνοϊκός, Εὐτυχής, Εὐτύχιος, Ἡλιανός, Ἡλίας, Ἡράκλειος, Ἡσύχιος, Θεόδουλος, Θεόφιλος, Ἰωάννης, Κάνδιδος, Κύριλλος, Κυρίων, Λυσίμαχος, Μελίτων, Νικόλαος, Ξανθίας, Οὐαλέριος, Οὐάλης, Πρίσκος, Σακερδῶν, Σεβηριανός, Συνέσιος, Σμάραγδος, Φιλοκτήμων, Φλάβιος καὶ Χουδίων.

Πρωτ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΤΖΟΥΝΕΑΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

Του κ. Ν. ΜΑΓΓΙΝΑ

Πέντε δίσκοι, με Βυζαντινή 'Εκκλησιαστική Μουσική από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια Συνεντεύξεως Τύπου που δόθηκε στο Ξενοδοχείο Μεγάλη Βρεταννία.

Το άλμπουμ που φέρει τον τίτλο «Τὰ Πάθη τὰ Σεπτὰ» περιέχει ζωντανή ηχογράφηση της Μεγάλης 'Εβδομάδος από τον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό του 'Αγίου Γεωργίου στο Φανάρι της Κωνσταντινουπόλεως.

Στη μνημειώδη αυτή έκδοση συμμετέχουν ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Δημήτριος, 'Αρχιερείς του Θρόνου, κληρικοί της Πατριαρχικής Αύλης, οι πατριαρχικοί Ιεροψάλτες και ο λαός.

Τους πέντε δίσκους συνοδεύει ένα δίγλωσσο φυλλάδιο (έλληνικά - αγγλικά) 56 σελίδων, που περιλαμβάνει επιστημονικά τεκμηριωμένη εισαγωγή στην ψαλτική τέχνη, βυζαντινή και μεταβυζαντινή.

Σκοπός της έκδοσης είναι να παρουσιασθεί στο ευρύ κοινό ή δια μέσου των αίωνων Ιστορική συνέχεια της ψαλτικής μας Παραδόσεως. Παράλληλα, γίνεται ανάλυση της τέχνης. 'Ακόμη η έκδοση εμπλουτί-

ζεται με ιστορικά και μουσικολογικά σχόλια και έγχρωμες φωτογραφίες από τη ζωή του Πατριαρχείου και από μουσικό χειρόγραφο.

Συντίθεται έτσι μία γενική εικόνα της εκκλησιαστικής μουσικής Παραδόσεως όπως αυτή που υλοποιείται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Στη συνέντευξη πρώτα μίλησε ο κ. Ρ. Κούνδουρος, που αναφέρθηκε στους σκοπούς του «'Ελληνικού Πολιτιστικού Κέντρου Λονδίνου», του οποίου παραγωγή και προσφορά αποτελεί η δισκογράφηση και η έκδοση.

Στη συνέχεια έλαβε το λόγο ο κ. Κώστας Καράς, ο οποίος είχε την αρχική έμπνευση και τη γενική φροντίδα, είναι δε χορηγός του έργου των δίσκων, όπως και οι κ.κ. Μ. Περατικός και Γ. Χατζηπατέρας.

'Ο κ. Καράς, που παλαιότερα είχε επισκεφθεί το Φανάρι και έμεινε γοητευμένος από τις ψαλμωδίες, είπε μεταξύ άλλων χαρακτηριστικά: «'Όταν επαινέσαμε τους ψάλτες, ή απάντησή τους ήταν: "Μά εμείς δεν είμαστε τίποτα. 'Επρεπε να είχατε ακούσει τους δασκάλους μας"».

»'Από την αντίδρασή τους καταλάβαμε πόσο διαφορετική είναι ή άποψη που έχουν για την Τέχνη από πολλούς που άσκούν ένα οποιοδήποτε λειτουργήμα σήμερα. Για τους ψάλτες του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Πόλη ή τέχνη τους δεν είναι θέμα διπλώματος, που τους εξασφαλίζει μια θέση στην κοινωνία. Είναι βίωμα, που τους εκφράζει, ό,τι θεωρούν πιο πολύτιμο και δικό τους, που εκφράζει συγχρόνως κάτι μεγαλύτερο από τον έαυτό τους. 'Όμως, παρ' όλη την αντίδρασή τους, εμείς δεν νομίζουμε ότι έπρεπε να αφήσουμε το πράγμα εκεί». 'Ετσι αποφασίσθηκε ή ηχογράφηση της Μεγάλης 'Εβδομάδος του 1981.

Τη συνέντευξη έπεσφράγισε με όμιλία του ο μουσικολόγος κ. Γρ. Θ. Στάθης δρ. Θ. και επιστημονικός συνεργάτης του 'Ιδρύματος Βυζαντινής Μουσικολογίας της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, ο οποίος είχε την επιστημονική και καλλιτεχνική επιμέλεια των δίσκων.

Το αξιολογώτερο της προσπάθειας αυτής είναι ότι οι δίσκοι αυτοί αποτελούν μοναδικής αξίας άποκτημα για κάθε γενικά μουσικόφιλο και ειδικά όρθόδοξο μύστη της Παραδόσεως της Ρωμοσύνης.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ»

15νθήμερη 'Εφημερίδα της 'Αποστολικής Διακονίας. Είναι το πνευματικό, μαχητικό όργανο του κάθε χριστιανού. Πληροφορεί, ενημερώνει και κατατοπίζει το λαό πάνω σ' όλα τα εκκλησιαστικά, πνευματικά και θρησκευτικά ζητήματα που άπασχολούν τον σύγχρονο άνθρωπο. Κυκλοφορεί την 1η και 16 κάθε μήνα. 'Ετησία συνδρομή 300 δρχ. Καθήκον των εφημερίων είναι ή έγγραφη συνδρομητών.

ΑΠ' ΟΤΙ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΤΥΠΟΣ

Βάσιμη έλπίδα.

Στην άθήη και χονδροειδή επίθεση που έκανε ή διοίκηση τής ΟΛΜΕ με τó δημοσιογραφικό της όργανο, κατά τών αξιών του έλληνοχριστιανικού πολιτισμού, ή άπάντηση τής συντριπτικής πλειοψηφίας τών εκπαιδευτικών μας ήταν έντυπωσιακή. Από πολλές περιοχές τής χώρας κατέφθασαν τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας και διακηρύξεις με τις όποιες οι καθηγητές φανέρωσαν τήν έντονη διαφωνία τους με τις θέσεις αυτές τής διοικήσεως τής Όμοσπονδίας, τόνισαν πώς ή διοίκηση δέν τους έκφράζει και δήλωσαν τήν πίστη τους στις αρχές και τις αξίες του έλληνοχριστιανικού πολιτισμού.

Σήμερα που γίνεται μιá χωρίς προηγούμενο επίθεση κατά τών πνευματικών αξιών και που «νέες» ιδέες κυφορούνται και κάνουν τήν αναισχυντη εμφάνισή τους και στα προαύλια τών σχολείων, ή θαρραλέα και έλληνοπρεπής στάση τέτοιων αξίων εκπαιδευτικών, μάς δημιουργεί τή βάσιμη έλπίδα, ότι τελικά οι άντεθνικές και αντίχριστες δυνάμεις δέν θά καταφέρουν νά «περάσουν» τις ξενοκίνητες ιδέες τους στην έλληνορθόδοξη, μέχρι τά μύχιά της, χώρα μας.

«Πειραϊκή Έκκλησία» (Μάιος 1982).

Θρίαμβος ή άπόφαση τών ΕΛΜΕ για τó μάθημα τών Θρησκευτικών.

Τά τελευταία χρόνια, μέλη και παράγοντες τών Ένώσεων Λειτουργών Μέσης Έκπαιδεύσεως (ΕΛΜΕ), έχουν άποδυθεί σ' ένα άνίερο και άντεθνικό άγώνα έμπαιγμού τών έλληνικών ιδανικών και τής Όρθοδοξίας, καθώς και του έξοβελισμού του μαθήματος τών Θρησκευτικών από τήν Έκπαίδευση.

Για πρώτη φορά βάλλεται συστηματικά και επίμονα τó ιδεολογικό περιεχόμενο του Νέου Έλληνισμού, που ως θώρακας κράτησε μέχρι σήμερα σε ύψηλό βαθμό τήν ένότητα του Έθνους και τó φρόνημα του λαού.

Με τις γνωστές μεθόδους του διασυρμού, του δόθην «άπηρχαιωμένου» και «άντιπροοδευτικού» μαθήματος, με συγκεντρώσεις, άναφορές κ.λπ. προσπαθούν νά επηρεάσουν τήν Πολιτεία στην λήψη άποφάσεως που θά άποβεί σε βάρος τής θρησκευτικής μορφώσεως τών παιδιών.

Παρά τις σκοτεινές όμως αυτές προσπάθειες, προς τιμή του συνόλου σχεδόν τών μελών τών ΕΛΜΕ όλης τής Χώρας, υπήρξε θρίαμβος ή άπόρριψη τών προτάσεων, για τήν άπομάκρυνση τών Θρησκευτικών.

Έπί συνόλου 60 ΕΛΜΕ τó θέμα συζητήθηκε σε 56. Στις 40 άπ' αυτές έγκρίθηκε ή προσθήκη τής Συntagματικής φράσης, ότι δηλ. σκοπός τής Έλληνικής Έκπαιδευσης είναι και ή «άνάπτυξη τής θρησκευτικής συνείδησης».

Η άποφασιστική, όργανωμένη και δυναμική παρουσία του θεολογικού κόσμου στις τοπικές ΕΛΜΕ καθώς και του υγιέστατου εκπαιδευτικού δυναμικού τής Χώρας όλων τών ειδικοτήτων με τήν συντριπτική τους πλειοψηφία, έφερε τó άποτέλεσμα αυτό, που άποτελεί τήν πιό αισιόδοξη και περήφανη άρχή τών νέων άγώνων για τó Έθνος και τήν Έκκλησία.

«Έκκλησιαστική Άλήθεια» (1 Ιουλίου 1982).

Διεθνής ύποκρισία.

Λευκά, χαριτωμένα περιστέρια γράφουν κύκλους χαρωπούς τριγύρω μας. Και μάς φέρνουν ειρήνης και χαρᾶς μηνύματα, που τόσο λαχταρούμε. Έτσι, θέλουμε νά βλέπουμε για τó καλό του κόσμου, όλες αυτές τις διασκέψεις, ύπουργών, πρωθυπουργών και άλλων παραγόντων, που κάθε τόσο γίνονται, και κάθε μέρα, τότε δώ και τότε κεϊ.

Έντυπωσιάζου, είναι αλήθεια, τά πανώ με τά ειρηνικά συνθήματά τους. Οι συμβουλές και οι προκηρύξεις, γεμάτες εύχολόγια, άφθονα γλυκόλογα και πλούσια χαμόγελα, προσφέρονται για νά γλυκαίνουν. Κι αυτές οι ύπογραφές άκόμα, που μπαίνουν κάτω από πρωτόκολλα άφοπλισμού και σύμφωνα ειρήνης φαρδιές - πλατιές, μάς φέρνουν κάποια σιγουριά.

Όστόσο, όμως, πρέπει νά τó πούμε. Και πολλοί τó λένε. Ξεγελιώμαστε οίκτρά. Δέν πιστεύουν στην ειρήνη. Θέατρο μάς παίζουν. Κι όλα αυτά, που μάς γλυκαίνουν και στηρίζουν είναι έπιφάνειες. Είναι τής βιτρίνας. Και γίνονται για τó «θεαθήναι τοις ανθρώποις». Προβάλλεται μ' αυτά, έπίσημα και χωρίς ντροπή, ή διεθνής ύποκρισία του έγκλήματος. Και δέν χρειάζεται πολύ νά ψάξεις και πιό βαθειά νά μπείς για νά τή δείς. Μπροστά σου είναι πάντα και τήν βλέπεις καθαρά. Πολιτισμένη στην εμφάνιση. Στους τρόπους γλυκομίλητη. Και στις ένέργειες άδίστακτη.

Μά, ό Θεός δέν έφτιαξε τόν κόσμο τέτοιον. Και δέν θέλησε οι άνθρωποι νά ζούν στην άγωνία και στον τρόμο. Όχι έτσι. Ειρηνικοί κι αγαπημένοι νά ναι... Και οι κοινωνίες νά προκόβουν και νά χαίρονται μέσα στην ειρήνη του Θεού. Οι κοινωνίες όλες, δυτικές κι άνατολικές, βόρειες και νότιες, νά ζούν ειρηνικά.

Περ. «Μεταμόρφωσης» (Ιούνιος 1982).